

Bruxelles, 16. lipnja 2025.
(OR. en)

10300/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0162 (NLE)**

**AELE 53
CH 19
MI 400**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	13. lipnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 309 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o sklapanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 309 final.

Priloženo: COM(2025) 309 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.6.2025.
COM(2025) 309 final

2025/0162 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o sklapanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja
bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Europska unija i Švicarska čvrsto su povezane u gospodarskom, povijesnom, kulturnom, društvenom i političkom smislu. Unija je najveći trgovinski partner Švicarske, a Švicarska je četvrti po veličini trgovinski partner Unije. Više od 1,5 milijuna građana Unije živi u Švicarskoj, a u Uniji živi nešto manje od 450 000 švicarskih državljana. Nekoliko stotina tisuća pograničnih radnika svaki dan prelazi granicu između EU-a i Švicarske u oba smjera.

Unija i Švicarska povezane su i brojnim bilateralnim sporazumima. Švicarska sudjeluje na unutarnjem tržištu Unije zahvaljujući sporazumima o slobodnom kretanju osoba, cestovnom prijevozu, zračnom prometu, trgovini poljoprivrednim proizvodima i uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti¹. Švicarska je i pridružena Schengenu na temelju Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 povećala se i suradnja između Unije i Švicarske u pogledu prekograničnih prijetnji zdravlju. Švicarska je tradicionalno snažan partner i u području istraživanja i inovacija. Suraduje s Unijom u brojnim njezinim programima financiranja posebno usmjerenima na istraživanje, inovacije i obrazovanje.

Iako su Unija i Švicarska bliske, u njihovom odnosu postoji i nekoliko dugotrajnih strukturnih problema. Kako bi se ti problemi riješili, Unija i Švicarska vodile su pregovore o sporazumu o institucionalnom okviru od 2014. do 2021. Sporazum o institucionalnom okviru također bi bio okvir upravljanja za dodatne sporazume koji se odnose na unutarnje tržište i u kojima Švicarska sudjeluje, uključujući sporazume za koje je Vijeće odobrilo pregovore, posebno o sigurnosti hrane (2003. i 2008.) i električnoj energiji (2006.). Osim toga, to bi bio i okvir upravljanja za sporazum o zdravlju, za koji je Vijeće pregovore odobrilo 2008.

Pregovarači su u studenom 2018. postigli dogovor na tehničkoj razini o nacrtu teksta Sporazuma o institucionalnom okviru. Kao odgovor na odbijanje nacrtu teksta u Saveznom vijeću Švicarske zaustavljeni su pregovori o drugim sporazumima jer su i Vijeće u svojim zaključcima od 19. veljače 2019. i Europski parlament u svojoj preporuci od 26. ožujka 2019. sklapanje novih sporazuma o pristupu unutarnjem tržištu ili odobravanje poboljšanih uvjeta na temelju postojećih sporazuma uvjetovali sklapanjem sporazuma o institucionalnom okviru. Unatoč daljnjim pokušajima da se pronade rješenje, Savezno vijeće Švicarske odlučilo je 26. svibnja 2021. jednostrano prekinuti pregovore o sporazumu o institucionalnom okviru. Jednostranom odlukom Švicarske privremeno je zaustavljena bilateralna suradnja u području istraživanja, inovacija i obrazovanja.

Nakon prekida pregovora o Sporazumu o institucionalnom okviru Europska komisija i Švicarska započele su preliminarne razgovore u ožujku 2022. kako bi raspravile o budućnosti odnosa između Unije i Švicarske. Ti razgovori rezultirali su zajedničkim dogovorom, u kojem

¹ Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu, Sporazum između Europske zajednice, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima, svi potpisani 21. lipnja 1999. (SL L 114, 30.4.2002., str. 1.).

je zabilježeno političko razumijevanje obje strane o daljnjim koracima za buduće pregovore u kojem su utvrđene komponente i parametri širokog pregovaračkog paketa, kao i glavne teme i rješenja za ključna institucionalna i sektorska pitanja.

Savezno vijeće Švicarske i Europska komisija potvrdili su zajednički dogovor u studenom 2023. Obje strane složile su se da taj zajednički dogovor bude temelj njihovih pregovaračkih mandata te su izrazile svoju ambiciju da pregovore zaključe 2024.

Stoga je Komisija 20. prosinca 2023. donijela Preporuku za odluku Vijeća o odobravanju pregovora o širokom paketu mjera utvrđenih i definiranih tijekom preliminarne razgovora². Opći cilj tih pregovora bio je modernizirati i jačati bilateralne odnose Unije i Švicarske, osigurati pošteno tržišno natjecanje poduzeća iz Unije i Švicarske koja posluju na unutarnjem tržištu te zaštititi prava građana Unije u Švicarskoj i spriječiti nejednako postupanje prema građanima iz različitih država članica. Time bi se građanima, poduzećima i istraživačima s obje strana omogućilo da u potpunosti iskoriste geografsku blizinu, zajedničke vrijednosti i gospodarske veze između Unije i Švicarske. Savezno vijeće Švicarske istodobno je poduzelo odgovarajuće pripreme. Nakon dovršetka relevantnih postupaka u Švicarskoj Vijeće je 12. ožujka 2024. donijelo odluku kojom ovlašćuje Komisiju da pokrene pregovore o širokom paketu mjera kao i detaljne pregovaračke smjernice³.

Pregovore o širokom paketu pokrenule su 18. ožujka 2024. predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen i tadašnja predsjednica Švicarske Konfederacije Viola Amherd. Komisija je vodila pregovore uz savjetovanje s Vijećem, uključujući Vijeće za opće poslove i Radnu skupinu za EFTA-u kao posebni odbor koji je Vijeće imenovalo za potrebe pregovora sa Švicarskom. U obzir je uzeta rezolucija Europskog parlamenta od 4. listopada 2023. i Komisija u potpunosti obavještavala Europski parlament u skladu s člankom 218. stavkom 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Nakon devet mjeseci intenzivnih pregovora predsjednice von der Leyen i Amherd najavile su 20. prosinca 2024. uspješan dovršetak rasprava o svim elementima širokog paketa. Široki paket uključuje ažuriranje pet sporazuma kojima se Švicarskoj trenutno omogućava pristup Unijinom unutarnjem tržištu; ažuriranje mehanizma za rješavanje sporova iz Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima, u skladu s utvrđenom praksom iz trgovinskih sporazuma Unije i Švicarske s drugim partnerima; novi protokol o sigurnosti hrane, na temelju kojeg će se uspostaviti zajednički prostor za sigurnost hrane koji će obuhvaćati sve dimenzije prehrambenog lanca te zamijeniti sanitarne i fitosanitarne priloge Sporazumu o trgovini poljoprivrednim proizvodima; novi sporazum o električnoj energiji, koji će Švicarskoj omogućiti da sudjeluje na unutarnjem tržištu električne energije Unije; novi sporazum o zdravlju, koji će Švicarskoj omogućiti da sudjeluje u mehanizmima i tijelima Unije za suzbijanje ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju, osobito u Europskom centru za sprečavanje i kontrolu bolesti i sustavu ranog upozoravanja i odgovora; novi sporazum o trajnom i pravednom financijskom doprinosu Švicarske gospodarskoj i socijalnoj koheziji unutar Unije, koji potvrđuje razinu partnerstva i suradnje između stranaka; i novi sporazum koji će Švicarskoj omogućiti da sudjeluje u nekoliko Unijinih programa otvorenih za pridruživanje trećih zemalja: Obzor Europa, program za istraživanja i osposobljavanje Euratoma, ITER/F4E (Fuzija za energiju), Digitalna Europa, Erasmus+ i EU za zdravlje, čiji

² COM(2023) 798 final, 20.12.2023.

³ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2024/995 od 12. ožujka 2024. o odobravanju otvaranja pregovora sa Švicarskom Konfederacijom o institucionalnim odredbama u sporazumima između Europske unije i Švicarske Konfederacije koji se odnose na unutarnje tržište, o sporazumu o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije te o sporazumu koji čini osnovu za trajni doprinos Švicarske Konfederacije koheziji Unije (SL L, 2024/995, 26.3.2024.).

je cilj dopuniti suradnju uspostavljenu u sporazumu o zdravlju o kojem su dvije zemlje partnerice pregovarale u okviru istog širokog paketa. Osim prethodno navedenih elemenata, široki paket uključuje i zaseban protokol o parlamentarnoj suradnji.

Ovaj prijedlog odnosi se na sklapanje sljedećih sporazuma i protokola u okviru širokog paketa:

- (a) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;
- (b) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;
- (c) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;
- (d) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;
- (e) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;
- (f) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;
- (g) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;
- (h) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;
- (i) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti;
- (j) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti;
- (k) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima;
- (l) Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane;
- (m) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji;
- (n) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju;
- (o) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji;
- (p) Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije;
- (q) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program;

- (r) Protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji.

Ti sporazumi i protokoli popraćeni su zajedničkom izjavom Europske unije i Švicarske Konfederacije o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske, koji bi se trebali odobriti u ime Unije.

Sporazumom o sudjelovanju Švicarske u Agenciji Europske Unije za svemirski program predviđa se njegova privremena primjena od 1. siječnja 2026. ili 1. siječnja godine koja slijedi nakon njegova potpisivanja, ovisno o tome hoće li se potpisati prije 1. srpnja 2026.

Sporazum o sudjelovanju Švicarske u programima Unije sastavni je dio šireg paketa o kojem su dva partnera pregovarala 2024., ali je Komisija odlučila ubrzati prijedlog za njegovo potpisivanje kako bi se on počeo privremeno primjenjivati od 1. siječnja 2025. Komisija je u tu svrhu iznijela zasebne prijedloge⁴.

Predloženim pristupom omogućit će se provedba prijelaznih aranžmana koje je Komisija odobrila Švicarskoj tijekom pregovora o širokom paketu. Istodobno on ne utječe na pristup iz širokog paketa koji je uspostavljen Zajedničkim dogovorom i potvrđen mandatom Vijeća.

Sporazum o sudjelovanju Švicarske u programima Unije uključuje klauzulu o vremenskom ograničenju valjanosti, kojom se propisuje da će privremena primjena sporazuma prestati ako Švicarska ne dovrši postupke potrebne za stupanje paketa na snagu do kraja 2028. Stoga se prijedlogom Komisije o potpisivanju Sporazuma o sudjelovanju Švicarske u programima Unije predviđa njegovo sklapanje u okviru širokog paketa sporazuma koji su bili predmet pregovora održanih 2024.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Uvođenjem institucionalnih odredaba zajamčit će se dosljednija i ujednačenija primjena pravne stečevine Unije u dijelovima unutarnjeg tržišta u kojima Švicarska sudjeluje ili u područjima politike u kojima se Švicarska obvezala na dinamično usklađivanje na načelo ujednačenog tumačenja i primjene i na rješavanje sporova koje će uključivati Sud Europske unije u pogledu prava Unije. Načela nediskriminacije Unijinih građana i ravnopravnih uvjeta za poduzeća iz Unije i Švicarske u središtu su različitih sporazuma.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

U širokom paketu sporazuma između EU-a i Švicarske u potpunosti se poštuju Ugovori te se čuvaju cjelovitost i autonomija pravnog poretka Unije. On promiče vrijednosti, ciljeve i interese Unije te jamči dosljednost, djelotvornost i kontinuitet njezine politike i djelovanja.

Institucionalne i materijalnopravne promjene postojećih sporazuma te, prema potrebi, uvođenje pravila o državnim potporama i novi sporazumi pomoći će u postizanju ciljeva Unijine politike u sljedećim područjima politike:

- unutarne tržište,
- tržišno natjecanje,
- zapošljavanje i socijalna pitanja,
- slobodno kretanje osoba,
- prijevoz,

⁴ COM(2025) 159 final i COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- poljoprivreda,
- sigurnost i kvaliteta hrane,
- životinje i proizvodi životinjskog podrijetla,
- biljke i proizvodi biljnog podrijetla,
- zaštita potrošača,
- energija,
- zdravlje,
- trgovina.

Osim toga, sporazum o pridruživanju Švicarske programima Unije i sporazum o sudjelovanju Švicarske u Agenciji Europske unije za svemirski program doprinijet će promicanju ciljeva Unijine politike u sljedećim područjima politika:

- obrazovanje i osposobljavanje,
- istraživanja i inovacije,
- digitalno gospodarstvo i društvo,
- zdravlje,
- svemir.

Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji doprinijet će postizanju ciljeva Unijine politike u pogledu njezine gospodarske i socijalne kohezije.

Financijski interesi Unije zaštitit će se tako što će se osigurati da Švicarska pruža odgovarajući financijski doprinos upravljanju i radu agencija i tijela u kojima sudjeluje te informacijskih sustava kojima ima pristup.

Forum za suradnju i dijalog između zastupnika u Europskom parlamentu i Saveznoj skupštini Švicarske uspostavljen posebnim protokolom u skladu je s praksom iz sporazuma o pridruživanju i strateškom partnerstvu koje Unija sklapa s trećim zemljama.

Iako se provedba nekoliko sporazuma ili protokola koje ovaj prijedlog obuhvaća oslanja na tehničke i digitalne sustave, u prijedlogu se ne navode uvjeti kojima se propisuju promjene kad je riječ o korištenju ili strukturi tih sustava. Prijedlog ne utječe na načelo „digitalizacija kao standard”.

2. PRAVNA OSNOVA

Sporazumi i protokoli koji su predmet predložene odluke međusobno su neraskidivo povezani te tvore koherentnu cjelinu. U njima se na temelju odgovarajuće ravnoteže prava i obveza utvrđuje struktura pojačanog i sveobuhvatnog partnerstva u širokom rasponu područja obuhvaćenih Ugovorima. Stoga je odgovarajuća materijalna pravna osnova za predloženu odluku Vijeća o sklapanju navedenih sporazuma i protokola članak 217. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

U slučaju sporazumâ o pridruživanju Vijeće može donijeti odluku o sklapanju sporazuma uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta. Budući da članak 217. UFEU-a služi kao materijalna pravna osnova, potrebna je suglasnost Europskog parlamenta. Stoga je postupovna pravna osnova odluke o sklapanju sporazumâ i protokolâ koji su predmet ovog prijedloga članak 218. stavak 6. drugi podstavak točka (a) podtočka i. UFEU-a u vezi s

člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom UFEU-a. Osim toga, članak 218. stavak 7. UFEU-a trebao bi se dodati kao pravna osnova jer je primjereno da Vijeće ovlasti Komisiju da u ime Unije odobri određene izmjene sporazuma koje se donose pojednostavnjenim postupkom ili koje donosi tijelo osnovano na temelju tih sporazuma.

Stoga je pravna osnova za predloženu odluku Vijeća članak 217. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom i., člankom 218. stavkom 7. i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom UFEU-a.

Komisija smatra da Unija ima nadležnost u svim područjima obuhvaćenima sporazumima i protokolima koji su predmet ovog prijedloga te da bi stoga sporazume i protokole trebala sklapati sama Unija.

3. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sporazum o sudjelovanju Švicarske u programima Unije utjecat će na proračun Unije pridruživanjem Švicarske programu Obzor Europa, program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje, aktivnostima Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije te programima Digitalna Europa, Erasmus+ i EU za zdravlje. Tim se sporazumom utvrđuju poštene i uravnotežene uvjete u pogledu financijskog doprinosa Švicarske programima Unije u kojima bi Švicarska sudjelovala te se predviđaju administrativni troškovi za upravljanje tim programima. Sporazum sadržava klauzulu o reciprocitetu koja jamči da pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji imaju, u mjeri u kojoj je to moguće, pristup sudjelovanju u ekvivalentnim švicarskim programima istraživanja i inovacija u skladu s uvjetima utvrđenima domaćim zakonodavstvom Švicarske.

U dijelu I. Izvještaja o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga predstavljenog uz ovaj prijedlog utvrđuju se indikativne posljedice sporazuma o sudjelovanju Švicarske u programima Unije na njezin proračun.

U sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, Sporazumu o zdravlju i Sporazumu o Agenciji Europske unije za svemirski program Švicarska je pristala financijski doprinositi proračunu Unije za upravljanje i rad agencija i tijela u kojima sudjeluje te informacijskih sustava kojima ima pristup uzimajući u obzir područje primjene svakog sporazuma.

U većini slučajeva načini plaćanja utvrđeni su u posebnim prilogima, koji slijede isti model. Skupom standardnih odredaba koje su zajedničke predmetnim sporazumima i protokolima propisano je da Švicarska plaća godišnji financijski doprinos koji dopriveda na datume navedene u pozivima za sredstva koje upućuje Europska komisija. Taj doprinos sastojat će se od zbroja operativnog doprinosa i naknade za sudjelovanje.

Zadržavaju se drugi financijski aranžmani za agencije ili informacijske sustave ako već postoje.

Posebni financijski aranžmani za agencije i informacijske sustave opisani su u odjeljku u kojem se detaljno opisuju odredbe sporazuma. U dijelu II. Izvještaja o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga predstavljenog uz ovaj prijedlog prikazani su budući utjecaji tih aranžmana na proračun i načini njihova plaćanja.

4. DRUGI ELEMENTI

• **Provedba tijela osnovanih na temelju sporazumâ i protokolâ**

Sporazumi iz paketa povezani su sličnim institucionalnim odredbama i/ili drugim međusobnim vezama. Svi sporazumi obuhvaćeni širokim paketom uključuju zajedničke odbore koji se sastoje od predstavnika Unije i Švicarske, a koji u velikoj mjeri slijede isti model. Svi sporazumi u područjima povezanim s unutarnjim tržištem, Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima, Sporazum o zdravlju te Sporazum o redovitom financijskom doprinosu Švicarske socijalnoj i gospodarskoj koheziji Unije omogućavaju osnivanje radnih skupina. Više sporazuma sadržava mehanizme za rješavanje sporova, koji se temelje na istom modelu i koji omogućavaju da se riješi pitanje povreda obveza iz predmetnog sporazuma ili cijelog paketa sporazuma koje je počinila jedna od stranaka. Naposljetku, Protokolom o parlamentarnoj suradnji osniva se Zajednički parlamentarni odbor, koji se sastoji od zastupnika Europskog parlamenta i Savezne skupštine Švicarske.

• **Provedba i primjena sporazumâ i protokolâ**

U skladu s člankom 216. stavkom 2. UFEU-a, sporazumi koje sklapa Unija obvezujući su za institucije Unije i za njezine države članice.

Primjereno je ovlastiti Komisiju, u skladu s člankom 218. stavkom 7. UFEU-a, da donese stajalište Unije o određenim tehničkim odlukama koje se donose pojednostavnjenim postupkom ili koje donosi tijelo osnovano na temelju sporazuma koji su dio paketa kako bi se zajamčilo djelotvorno i učinkovito upravljanje i sporazumima i protokolima te njihovo funkcioniranje. Ta ovlaštenja odnose se npr. na sljedeće vrste odluka:

- definicija uputa za postupanje s osjetljivim neklasificiranim podacima,
- osnivanje novih radnih skupina na temelju sporazuma,
- integracija pravnih akata Unije u sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje i Sporazum u o zdravlju, podložno potrebnim tehničkim prilagodbama,
- izmjene određenih priloga Sporazumu o trgovini poljoprivrednim proizvodima,
- izmjene određenih priloga Sporazumu o kopnenom prijevozu, osim onih na koje se primjenjuje dinamično usklađivanje,
- donošenje rješenja za izravnu razmjenu informacija između Europske komisije i švicarskih nadležnih tijela i relevantnih tijela u područjima u kojima je potreban brz prijenos informacija.

Komisija bi trebala unaprijed obavijestiti Vijeće o svakoj predstojećoj odluci prethodno navedene vrste. Vijeće može uložiti prigovor na te predložene odluke blokirajućom manjinom Vijeća u skladu s člankom 16. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U tom slučaju Komisija mora odbiti predloženu odluku u ime Unije, ne dovodeći u pitanje mogućnost naknadnog podnošenja prijedloga Vijeću u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Kako bi se zajamčilo ispunjavanje obveza iz sporazuma koji su dio paketa, sporazumima i protokolima predviđaju se čvrsti provedbeni mehanizmi u obliku mehanizama za rješavanje sporova iz sporazuma u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, iz Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima, iz Sporazuma o zdravlju i Sporazuma o redovitom financijskom doprinosu Švicarske socijalnoj i gospodarskoj koheziji Unije.

Većina sporazuma i protokola koji su dio paketa omogućava strankama da poduzmu mjere za zaštitu svojih interesa, kao što su kompenzacijske mjere u slučaju nepridržavanja odluke arbitražnog suda, mjere za uravnoteženje, krizne, zaštitne i druge mjere u okolnostima utvrđenima u relevantnim sporazumima i protokolima. Važno je da Unija bude u potpunosti sposobna brzo i djelotvorno primijeniti te mjere. U tu svrhu svaku odluku Unije o poduzimanju tih mjera trebala bi donijeti Komisija u skladu s uvjetima utvrđenima u odgovarajućim odredbama relevantnih sporazuma i protokola.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Sastav širokog paketa i priroda sporazuma i protokola

Široki paket sastoji se od nekoliko sporazuma i protokola koji imaju različitu svrhu i strukturu, čak i ako imaju zajedničke elemente. Paket posebno uključuje sporazume i protokol u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima, sporazume o suradnji i protokol o parlamentarnoj suradnji. Nekoliko tih sporazuma i protokola popraćeno je zajedničkim izjavama. Paket je dopunjen zajedničkom izjavom o uspostavi dijaloga na visokoj razini između Unije i Švicarske.

Sporazumi u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje

Zbog institucionalnih promjena četiriju od pet *postojećih* sporazuma smatrat će se sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, što posebno utječe na njihovu međusobnu vezu. Taj će status imati i novi sporazum i novi protokol.

Postojeći sporazumi koji će se smatrati sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem

- Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba (dalje u tekstu „Sporazum o slobodnom kretanju osoba”),
- Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu (dalje u tekstu „Sporazum o zračnom prometu”),
- Sporazum između Švicarske Konfederacije i Europske zajednice o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika (dalje u tekstu „Sporazum o kopnenom prijevozu”),
- Sporazum između Švicarske Konfederacije i Europske zajednice o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti (dalje u tekstu „Sporazum o uzajamnom priznavanju”).

Novi sporazum i protokol koji će se smatrati sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem

- Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji (dalje u tekstu „Sporazum o električnoj energiji”),
- Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane (dalje u tekstu „Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane”).

Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima

- Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima (dalje u tekstu „Sporazum o trgovini poljoprivrednim

proizvodima”). Taj sporazum više se neće smatrati sporazumom u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje.

Sporazumi o suradnji

Više sporazuma može se smatrati sporazumima o suradnji i stoga ne predstavljaju sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje. Njihova struktura i sadržaj razlikuju se ovisno o njihovoj svrsi. Riječ je o sljedećim sporazumima:

- Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije u o zdravlju (dalje u tekstu „Sporazum o zdravlju”),
- Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji (dalje u tekstu „Sporazum o koheziji”),
- Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije (dalje u tekstu „Sporazum o programima Unije”),
- Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program (dalje u tekstu „Sporazum o Agenciji za svemirski program”).

Protokol o parlamentarnoj suradnji

Protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji (dalje u tekstu „Protokol o parlamentarnoj suradnji”) pruža pravnu osnovu i mehanizme za političku suradnju između Europskog parlamenta i Savezne skupštine Švicarske.

Dijalog na visokoj razini

Zajednička izjava Europske unije i Švicarske Konfederacije o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske pružit će okvir za političke rasprave između europskog povjerenika i člana Saveznog vijeća Švicarske zaduženih za odnose EU-a i Švicarske. Dijalozi na visokoj razini zajedničko su sredstvo na koje se Unija oslanja da pruži poticaje za suradnju s trećim zemljama u određenom području.

Sporazumi u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje

Institucionalne odredbe

Jednake institucionalne odredbe uključene su u sve sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, podložno tehnički opravdanim prilagodbama, bilo u okviru novih sporazuma ili institucionalnih protokola. U Sporazumu o zdravlju po analogiji se primjenjuju ista institucionalna rješenja. Institucionalne odredbe obuhvaćaju sljedeće elemente:

- (1) *ujednačeno tumačenje i primjena*: obveza ujednačenog tumačenja i primjene predmetnih sporazuma na unutarnjem tržištu i, u mjeri u kojoj uključuju pojmove iz prava Unije, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije i prije i nakon potpisivanja odgovarajućeg sporazuma;
- (2) *dinamično usklađivanje*: obveza stranaka, uz ograničene iznimke, da u predmetne sporazume uključe sve pravne akte Unije u njihovom području primjene; zbog njezina monističkog pravnog poretka ti akti uključivanjem u sporazume postaju dijelom švicarskog pravnog poretka. Švicarska će zauzvrat sudjelovati u pripremi

akata koje treba integrirati u predmetne sporazume, primjerice, sudjelovat će u odgovarajućim odborima i skupinama stručnjaka bez prava glasa. Iz povijesnih razloga, u slučaju sporazuma o uzajamnom priznavanju i o kopnenom prijevozu, Švicarska je obvezna donijeti odredbe nacionalnog prava kojima se postiže rezultat koji se tim aktima nastoji ostvariti;

- (3) *rješavanje sporova*: djelotvoran mehanizam za rješavanje sporova na temelju arbitraže treće strane; arbitražni sud dužan je uputiti pitanja o odredbama sporazuma koja uključuju pojmove iz prava Unije Sudu Europske unije, čija su mišljenja pravno obvezujuća za arbitražni sud;
- (4) *međupovezanost sporazuma*: mogućnost da stranke poduzmu razmjerne i djelotvorne kompenzacijske mjere u okviru postupka rješavanja sporova ako jedna stranka smatra da druga stranka nije postupila u skladu s odlukom arbitražnog suda; te se kompenzacijske mjere mogu poduzeti ili u okviru predmetnog sporazuma ili u okviru bilo kojeg drugog sporazuma povezanog s unutarnjim tržištem, uključujući djelomičnu ili potpunu suspenziju tog ili tih sporazuma.

Odredbe o državnim potporama

Nadalje, materijalna i postupovna pravila, uključujući mehanizme nadzora i provedbe, istovjetna onima koja se primjenjuju u Uniji integrirana su u sporazume u kojima je potrebno osigurati jednake uvjete tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, posebno u sporazume o zračnom prometu, kopnenom prijevozu i električnoj energiji. Ta pravila o državnim potporama navedena su ili u glavnom dijelu sporazuma, kao što je slučaj sa Sporazumom o električnoj energiji, ili u namjenskim protokolima, kao što je slučaj sa sporazumima o zračnom i kopnenom prijevozu. U oba slučaja opća i sektorska pravila o državnim potporama kojima se dopunjuje prethodno navedeni okvir navedena su u posebnim prilogima.

Sudjelovanje u agencijama i informacijskim sustavima

Švicarska će dobiti dodatan pristup agencijama i/ili informacijskim sustavima na temelju sljedećih sporazuma u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje: Sporazum o slobodnom kretanju osoba, Sporazum o uzajamnom priznavanju, Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane i Sporazum o električnoj energiji. Švicarska će dobiti i dodatan pristup agenciji i informacijskim sustavima na temelju Sporazuma o zdravlju.

Prethodno navedene standardne odredbe primjenjivat će se na aranžmane financiranja povezane s dodatnim pristupom agencijama i informacijskim sustavima koji će Švicarska dobiti širokim paketom. U načelu bi se te standardne odredbe trebale primjenjivati na aranžmane financiranja povezane sa svakim daljnjim pristupom agencijama, tijelima, informacijskim sustavima i drugim aktivnostima koje bi Švicarska mogla ostvariti u budućnosti na temelju sporazuma koji su dio paketa ili na temelju daljnjih sporazuma koje bi Unija i Švicarska mogle sklopiti.

Operativni doprinos koji će biti dio godišnjeg financijskog doprinosa Švicarske temeljit će se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Švicarske po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama⁵. Ključ za uplatu doprinosa primjenjivat će se na godišnji izglasani proračun Unije predviđen u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije za predmetnu godinu, podložno, prema potrebi, prilagodbama koje uzimaju u obzir područje primjene sporazuma. Operativni doprinos za

⁵ Odgovarajući BDP-i koji će se primjenjivati bit će posljednji raspoloživi od 1. siječnja godine u kojoj se provodi godišnje plaćanje, kako je odredio Statistički ured Europske unije (EUROSTAT), uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike (SL L 90, 28.3.2006., str. 2.).

informatičke sustave i druge aktivnosti izračunat će se primjenom ključa za uplatu doprinosa na relevantni proračun za predmetnu godinu kako je utvrđeno u dokumentima za izvršenje proračuna (kao što su programi rada ili ugovori). Godišnja naknada za sudjelovanje iznositi će 4 % operativnog doprinosa.

Svi referentni iznosi temeljit će se na odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

Sporazumi koji će Švicarskoj odobriti pristup agencijama uključuju i dodatak o pravima, povlasticama i imunitetima tih agencija i njihova osoblja, koji se temelje na standardnom modelu i uzimaju u obzir odredbe Protokola (br. 7) o povlasticama i imunitetima Europske unije.

Sporazum o slobodnom kretanju osoba

Ažurirana verzija Sporazuma o slobodnom kretanju osoba omogućit će dinamično usklađivanje Švicarske s postojećim i budućim pravnim aktima Unije u području slobodnog kretanja osoba i upućivanja radnika.

Protokolom o izmjeni Sporazuma o slobodnom kretanju osoba mijenja se njegova struktura. Trenutačna verzija sporazuma uključuje znatan broj materijalnih odredbi u Prilogu I. Taj se prilog zamjenjuje popisom pravnih akata Unije kojima će se Švicarska dinamički prilagoditi i koji će u velikoj mjeri obuhvaćati sadržaj tih odredaba.

Zamjena materijalnih odredaba sporazuma uključivanjem relevantne pravne stečevine Unije bit će popraćena nizom iznimaka od dinamičnog usklađivanja u sljedećim područjima: razdoblje prethodne obavijesti i kontrole, financijska jamstva i sankcije za pružatelje usluga, dokaz o samozapošljavanju, stjecanje stalnog boravišta, kupnja nepokretne imovine, osobne iskaznice, protjerivanje i određena pitanja kantonalnog prava u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti. Neke od tih iznimaka već su uključene u postojeći sporazum. Postojeća odredba o pravima studenata revidirat će se kako stranke više ne bi mogle diskriminirati studente druge stranke u pogledu školarina, kao i povezanih mehanizama javne potpore, na sveučilištima koja se uglavnom financiraju javnim sredstvima. Zajamčit će se trenutačna razina pristupa studenata iz Unije tim sveučilištima u Švicarskoj.

Nadalje, klauzulom o nesmanjivanju razine zaštite propisuje se da Švicarska neće biti obvezna integrirati novu pravnu stečevinu o upućivanju radnika ako bi njezin učinak znatno oslabio ili smanjio razinu zaštite upućenih radnika u pogledu uvjeta zaposlenja.

Protokolom priloženim ažuriranom sporazumu stranke će se obvezati na to da će se pravila Unije i Švicarske o izdavanju dozvola za dugotrajni boravak primjenjivati na nediskriminirajući način, posebno u pogledu minimalnog trajanja prethodnog boravka od pet godina.

Postojeća zaštitna klauzula prilagodit će se i uskladiti s institucionalnim protokolom. Može se aktivirati u slučaju ozbiljnih gospodarskih ili socijalnih poteškoća prouzročenih primjenom sporazuma. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o prikladnom i sporazumnom rješenju za ispravljanje situacije, stranka koja tvrdi da postoje ozbiljne gospodarske poteškoće može predmet uputiti arbitražnom sudu. Moći će poduzeti zaštitne mjere samo ako arbitražni sud smatra da su opravdane situacijom.

U nekoliko zajedničkih izjava uz sporazum pojašnjava se zajednički dogovor stranaka u pogledu odredaba koje se odnose, na primjer, na sprečavanje i zaustavljanje zlouporabe prava u okviru pravne stečevine o slobodnom kretanju osoba, postupke obavješćivanja u kontekstu

zapošljavanja ili djelotvorne sustave kontrole, uključujući švicarski sustav dvostrukog izvršavanja u pogledu pružanja usluga.

Na temelju sporazuma Švicarska će imati pristup i financijski će doprinositi sljedećim informacijskim sustavima u skladu sa standardnim financijskim modalitetima:

- Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES), uspostavljena Uredbom (EU) 2016/589⁶,
- elektronička razmjena informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI), uspostavljena Uredbom (EZ) br. 883/2004 i Uredbom (EZ) br. 987/2009⁷,
- moduli Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI), uspostavljeni Uredbom (EU) br. 1024/2012⁸ u vezi s upućivanjem radnika, uslugama, stručnim kvalifikacijama, europskoj strukovnoj iskaznici, reguliranim profesijama i jedinstvenom digitalnom pristupniku.

Sudjelovanjem u platformi EURES promicat će se mobilnost radne snage, olakšati razmjena slobodnih radnih mjesta i profila osoba koje traže zaposlenje te omogućiti visokokvalitetno usklađivanje među jezicima i nacionalnim kontekstima, među ostalim upotrebom klasifikacije europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO).

Postojeći financijski aranžmani i dalje će se primjenjivati na financijski doprinos Švicarske Uzajamnom informacijskom sustavu o socijalnoj sigurnosti (MISSOC), kojem već ima pristup.

Sporazum o zračnom prometu

Ažurirana verzija Sporazuma o zračnom prometu omogućit će dinamično usklađivanje Švicarske s postojećim i budućim pravnim aktima Unije u području zračnog prometa.

Protokolom o izmjeni Sporazuma o zračnom prijevozu ne mijenjaju se ciljevi sporazuma, a uvode se ograničene izmjene glavnog teksta i priloga tom sporazumu. Najznačajnija je uzajamna razmjena prava na kabotažu (koja predmetnim zračnim prijevoznicima omogućava da lete između dviju točaka na državnom području države članice ili Švicarske) između stranaka.

Nije predviđen dodatan pristup informacijskim sustavima. Nastavit će se primjenjivati postojeći financijski modaliteti sudjelovanja Švicarske u Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) uspostavljenoj Uredbom (EU) 2018/1139⁹. Postojeći aranžmani u

⁶ Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.).

⁷ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.) i (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

⁸ Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.).

⁹ Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi

pogledu prava, povlastica i imuniteta EASA-e i njezina osoblja zamijenit će se prethodno navedenim modelom.

Sporazumu je priložen protokol o državnim potporama, koji će biti popraćen zajedničkom izjavom.

Sporazum o kopnenom prijevozu

U skladu s ažuriranom verzijom Sporazuma o kopnenom prijevozu, kao što je slučaj i u njegovoj izvornoj verziji, Švicarska će biti dužna donijeti odredbe nacionalnog prava kojima se postiže rezultat koji se nastoji ostvariti pravnim aktima Unije navedenim u prilogu tog sporazuma.

U ažuriranoj verziji tog sporazuma pojasnit će se da željeznički prijevoznici mogu pružati usluge međunarodnog željezničkog prijevoza putnika između Unije i Švicarske, uključujući međunarodnu kabotažu, na vlastitu odgovornost. Protokolom o izmjeni u sporazum će se integrirati relevantno pravo Unije kojim se jamči pravo na pružanje usluga međunarodnog željezničkog prijevoza robe u Uniji i Švicarskoj.

Švicarskoj će koristiti određene iznimke. Na primjer, moći će dati prednost željezničkim uslugama koje su dio švicarskog voznog reda koji se temelji na fiksnim intervalima. Isto tako, Unija ili njezine države članice mogu na svojem državnom području dati prednost trgovačkim društvima iz Unije koja pružaju usluge željezničkog prijevoza putnika umjesto švicarskom pružatelju međunarodne usluge željezničkog prijevoza putnika koja pruža dio te usluge prema švicarskom voznom redu koji se temelji na fiksnim intervalima. Švicarska će imati i pravo donijeti instrumente za upravljanje kapacitetom kojima se predviđa minimalni broj trasa vlakova po satu za definirane vrste prometa, uključujući teretni, regionalni putnički promet i putnički promet na velike udaljenosti koji također mogu služiti međunarodnoj svrsi. Imat će i mogućnost obvezati poduzeća za prijevoz putnika na sudjelovanje u švicarskom sustavu izdavanja karata i integracije cijena, jamčeći pritom slobodu određivanja cijena za poduzeća. Švicarska nadležna tijela moći će i izravno dodjeljivati ugovore o javnim uslugama u željezničkom prijevozu, podložno posebnim uvjetima kojima se jamči da to ne utječe na unutarnje tržište Unije na području Unije.

Iako je izuzet od dinamičnog usklađivanja, postojeći švicarski sustav naknada za teška teretna vozila približit će se sustavu naplate naknada u Uniji.

Švicarska surađuje s Agencijom Europske unije za željeznice, osnovanom Uredbom (EU) 2016/796¹⁰, kao treća zemlja. U skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije i nakon što ih odobri njezin upravni odbor, agencija s relevantnim švicarskim tijelima dogovara aranžmane u kojima se detaljno navode priroda i opseg njihova sudjelovanja u radu agencije.

(EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).

¹⁰ Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (SL L 138, 26.5.2016., str. 1.).

Nije predviđen dodatan pristup informacijskim sustavima. Postojeći financijski modaliteti i dalje će se primjenjivati na pristup Švicarske sustavu TACHOnet, kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. 165/2014 i Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/68¹¹.

Sporazumu je priložen protokol o državnim potporama, koji će biti popraćen zajedničkom izjavom. Protokol o izmjeni također će biti popraćen zajedničkom izjavom.

Sporazum o uzajamnom priznavanju

U skladu s ažuriranom verzijom Sporazuma o uzajamnom priznavanju Švicarska će biti dužna donijeti odredbe nacionalnog prava kojima se postiže rezultat koji će se ostvariti pravnim aktima Unije navedenima u prilogu sporazumu. To se odnosi i na dodatna područja ako se područje primjene sporazuma proširi u budućnosti.

Protokol o izmjeni uz Sporazum o uzajamnom priznavanju uvodi samo ograničene izmjene glavnog teksta i priloga tog sporazuma kako bi se bolje definirali svrha i područje primjene sporazuma, primjenjivi postupci i uloga nadležnih tijela stranaka i gospodarskih subjekata te suradnja među strankama.

U svim područjima obuhvaćenima Prilogom 1. Švicarska će biti dužna donijeti propise kako bi postigla isti rezultat kao i pravna stečevina Unije navedena u tom prilogu. Relevantne odredbe švicarskog prava više neće biti navedene u prilogu. Jedina iznimka od ovog pravila odnosi se na poglavlje 11. Priloga 1., u kojem će se i dalje navoditi odredbe švicarskog prava. To se temelji na dogovorenoj iznimci u pogledu Direktive 2007/45/EZ¹².

U određenim područjima pristup Švicarske oblikovanju odluka bit će ograničen. U pravilu neće imati pristup relevantnim stručnim skupinama i odborima za komitologiju koji se bave lijekovima. Također nema pristup Europskoj agenciji za lijekove. U području medicinskih proizvoda uloga Švicarske u odborima i stručnim skupinama bit će ograničena na jednog promatrača.

U skladu s ažuriranim sporazumom Švicarska će imati pristup i financijski će doprinostiti informacijskom sustavu EudraGMDP o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za humanu uporabu, kako je uspostavljen Direktivom 2004/27/EZ¹³.

Sporazum o električnoj energiji

Sporazum o električnoj energiji omogućit će dinamično usklađivanje Švicarske s postojećim i budućim pravnim aktima Unije u području električne energije.

¹¹ Uredba (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu, stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 o tahografu u cestovnom prometu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet (SL L 60, 28.2.2014., str. 1.) i Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/68 od 21. siječnja 2016. o zajedničkim postupcima i specifikacijama potrebnima za međupovezanost elektroničkih evidencija kartica vozača (SL L 15, 22.1.2016., str. 51.), kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/1503 od 25. kolovoza 2017. (SL L 221, 26.8.2017., str. 10.).

¹² Direktiva 2007/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o utvrđivanju pravila o nominalnim količinama za pretpakirane proizvode, stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 75/106/EEZ i 80/232/EEZ i izmjeni Direktive Vijeća 76/211/EEZ (SL L 247, 21.9.2007., str. 17.).

¹³ Direktiva 2004/27/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o izmjeni Direktive 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za humanu uporabu (SL L 136, 30.4.2004., str. 34.).

Svrha je Sporazuma o električnoj energiji omogućiti Švicarskoj pristup unutarnjem tržištu električne energije Unije. Cilj mu je, primjerice, poticanje prekogranične trgovine električnom energijom; jamčenje cjelovitosti i transparentnosti tržišta električne energije, kao i jednako postupanje prema svim sudionicima na tržištu na tom tržištu; jamčenje stabilnosti elektroenergetskih mreža i sigurnosti opskrbe; te promicanje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Sporazumom se utvrđuju pravila i pojmovi primjenjivi na unutarnje tržište električne energije, kao i uloge i odgovornosti sudionika kao što su operatori prijenosnog sustava i distribucijskog sustava. On predviđa i prijelazni aranžman za postojeće dugoročne rezerve kapaciteta za interkonekcijske vodove na švicarskoj granici, koje nisu u skladu s pravnom stečevinom.

Kad je riječ o zaštiti okoliša u sektoru električne energije, Švicarska je dužna donijeti ili zadržati odredbe švicarskog prava kojima se utvrđuju uvjeti kojima se jamči barem ista razina zaštite utvrđena u relevantnoj pravnoj stečevini. Te odredbe ne smiju predstavljati prepreku slobodnom pristupu švicarskom tržištu robe i usluga iz Unije koje su u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnoj pravnoj stečevini. Predviđena je iznimka od obveze dinamičnog usklađivanja kojom se Švicarskoj omogućava poduzimanje potrebnih, razmjernih i nenarušavajućih mjera kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe električnom energijom, i to uspostavom rezervi električne energije u mjeri u kojoj su one u skladu sa sporazumom.

U skladu sa sporazumom Švicarska će moći sudjelovati i morat će doprinostiti financiranju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER), osnovane Uredbom (EU) 2019/942¹⁴. Sporazum uključuje standardni dodatak o pravima, povlasticama i imunitetima ACER-a i njegova osoblja. Švicarska će imati i pristup te financijski doprinostiti, u skladu sa standardnim financijskim modalitetima, bazi podataka Unije, uspostavljenoj Direktivom (EU) 2018/2001, o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora¹⁵.

Sporazum sadržava odredbe o državnim potporama i bit će popraćen zajedničkom izjavom.

Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane

Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane omogućit će dinamično usklađivanje i istodobnu primjenu u Švicarskoj cijele pravne stečevine Unije povezane s prehrambenim lancem.

Postojeći prilozi postojećem Sporazumu o trgovini poljoprivrednim proizvodima povezani sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama uklonit će se iz Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima, a njihov predmet bit će obuhvaćen Protokolom o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane. Na temelju tih priloga Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima u svojem sadašnjem obliku trenutačno se kvalificira kao sporazum u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje.

Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane, kojim se dopunjuje Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima, i dalje će biti povezan sa Sporazumom o trgovini poljoprivrednim proizvodima u smislu da će se, ako taj sporazum ili protokol isteknu, i drugi instrument automatski prestati primjenjivati.

¹⁴ Uredba (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (SL L 158, 14.6.2019., str. 22.).

¹⁵ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

Protokolom se uspostavlja zajednički prostor za sigurnost hrane koji obuhvaća sve dimenzije prehrambenog lanca. Njegovi su ciljevi, primjerice, poboljšati sigurnost hrane i hrane za životinje, osigurati visoku razinu zdravlja ljudi, životinja i biljaka, boriti se protiv antimikrobne otpornosti te poboljšati zaštitu životinja i promicati visoke standarde dobrobiti životinja.

Osim dinamičnog usklađivanja u pogledu svih pravnih akata pravne stečevine Unije koji se odnose na cijeli prehrambeni lanac, Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane uključuje obvezu Švicarske da privremeno primjenjuje sve nezakonodavne akte koji se temelje na primjenjivom sekundarnom zakonodavstvu od datuma početka primjene tih nezakonodavnih akata u Uniji do datuma odluke zajedničkog odbora o uključivanju tog akta kako bi se zajamčila njihova istodobna primjena u cijelom zajedničkom prostoru za sigurnost hrane.

Iznimke od obveze dinamičnog usklađivanja omogućit će Švicarskoj da pod određenim uvjetima zadrži odredbe nacionalnog prava o genetski modificiranim organizmima i dobrobiti životinja. Osim toga, Švicarska će moći zadržati i svoje mjere za uvoz goveđeg mesa od goveda koja su potencijalno tretirana hormonskim pospješivačima rasta, pod uvjetom da se takvo goveđe meso ne premješta u Uniju.

Bit će moguće poduzeti kompenzacijske mjere u slučaju da stranka ne poštuje odluku arbitražnog suda ili u okviru Protokola o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane ili u okviru bilo kojeg drugog sporazuma u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje ili u okviru Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima.

Kako bi se Švicarskoj omogućilo da pripremi promjenu s trenutnog sustava koji se temelji na jednakovrijednosti na sustav koji se temelji na načelu prema kojem se sama pravna stečevina Unije istodobno primjenjuje na njezinu državnom području, Protokol o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane predviđa da će postojeći prilozi Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima koji se odnose na sanitarne i fitosanitarne mjere i dalje proizvoditi pravne učinke tijekom prijelaznog razdoblja od najviše 24 mjeseca. Nakon isteka tog razdoblja u potpunosti će se primjenjivati sve odredbe protokola o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane.

Protokol predviđa pristup Švicarske Europskoj agenciji za sigurnost hrane (EFSA), osnovanoj Uredbom (EZ) br. 178/2002¹⁶, i uključuje standardni dodatak o njezinim pravima, povlasticama i imunitetima te pravima, povlasticama i imunitetima njezina osoblja. Protokol predviđa i financijski doprinos Švicarske u skladu s prethodno navedenim standardnim financijskim modalitetima za financiranje EFSA-e, kao i sljedećih informacijskih sustava:

- portal EUROPHYT, uspostavljen Direktivom Komisije 94/3/EZ¹⁷,
- sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF), uspostavljen Uredbom (EZ) br. 178/2002¹⁸,

¹⁶ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

¹⁷ Direktiva Komisije 94/3/EZ od 21. siječnja 1994. o utvrđivanju postupka obavješćivanja o zadržavanju pošiljke ili štetnih organizama iz trećih zemalja i predstavljanju prijeteće fitosanitarne opasnosti (SL L 32, 5.2.1994., str. 37.).

- platforma za sanitarno i fitosanitarno certificiranje (TRACES), uspostavljena Uredbom (EU) 2017/625¹⁹, i
- informacijski sustav za bolesti životinja (ADIS), uspostavljen Uredbom (EU) 2020/2002²⁰.

Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima

Nakon što izmjene Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima uvedene posebnim protokolom o izmjeni stupe na snagu, Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima više se neće smatrati sporazumom u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje.

Nakon brisanja priloga Sporazumu o trgovini poljoprivrednim proizvodima koji se odnose na sanitarne i fitosanitarne mjere područje primjene izmijenjenog sporazuma, uključujući njegove preostale priloge, bit će ograničeno na trgovinske aspekte. Stoga pojmovi ujednačenog tumačenja i primjene pravne stečevine Unije, uključivanja Suda Europske unije, dinamičnog usklađivanja i pravila o državnim potporama nisu relevantni. Institucionalni okvir predviđen tim sporazumom stoga se razlikuje od okvira iz Protokola o zajedničkom prostoru za sigurnost hrane.

Protokolom o izmjeni ažurirat će se mehanizam za rješavanje sporova u skladu s uspostavljenom praksom u trgovinskim sporazumima Unije i Švicarske. Primjenjivi postupak rješavanja sporova temeljit će se na postupku uključenom u sporazume u područjima unutarnjeg tržišta u kojima Švicarska sudjeluje. Sporazum s njima dijeli i skup zajedničkih odredaba o arbitražnom sudu. Nije predviđeno uključivanje Suda Europske unije u rješavanje sporova. Kompenzacijske mjere u slučaju da stranka ne poštuje odluku arbitražnog suda mogu se poduzeti ili u okviru Sporazuma o trgovini poljoprivrednim proizvodima ili okviru Protokola o zajedničkom prostoru za sigurnosti hrane, ali ne i u okviru drugih sporazuma u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.

Sporazumi o suradnji u području zdravlja, kohezije, programa Unije i svemira

Sporazum o zdravlju

¹⁸ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

¹⁹ Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (SL L 95, 7.4.2017., str. 1.).

²⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/2002 od 7. prosinca 2020. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu obavješćivanja i izvješćivanja u Uniji o bolestima s popisa, u pogledu formata i postupaka za podnošenje programa nadziranja u Uniji i programa iskorjenjivanja i izvješćivanje o njima i zahtjeva za priznavanje statusa „slobodno od bolesti” te u pogledu računalnog informacijskog sustava (SL L 412, 8.12.2020., str. 1.).

Cilj je Sporazuma o zdravlju ojačati suradnju EU-a i Švicarske u pogledu ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju uključivanjem Švicarske u relevantne mehanizme i tijela.

On ne predstavlja sporazum u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje. Međutim, u njemu se *po analogiji* primjenjuju navedene istovjetne institucionalne odredbe i uključuje obveza dinamičnog usklađivanja s relevantnom pravnom stečevinom Unije.

Sporazum dijeli niz zajedničkih odredaba o arbitražnom sudu sa sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, pa tako i odredbu o uključivanju Suda Europske unije. U slučaju sporova kompenzacijske mjere za ispravljanje moguće neravnoteže mogu se poduzeti ili u okviru Sporazuma o zdravlju ili u okviru zdravstvene komponente (EU za zdravlje) sporazuma o programima Unije.

Sporazum predviđa pristup i financijski doprinos Švicarske Europskom centru za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC), osnovanom Uredbom (EZ) br. 851/2004, u skladu sa standardnim financijskim modalitetima²¹. Uključuje standardni dodatak o pravima, imunitetima i povlasticama ECDC-a i njegova osoblja.

Kad je riječ o sustavu ranog upozorenja i odgovora (EWRS), uspostavljenom Uredbom (EU) 2022/2371²², financijski doprinos Švicarske na temelju trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) bit će dio njezina doprinosa financiranju ECDC-a, s jedne strane, i programa „EU za zdravlje”, s druge strane. Ako bi se u okviru sljedećeg VFO-a EWRS financirao iz različitih izvora, navedeni modaliteti primjenjivat će se na doprinos Švicarske EWRS-u.

Sporazum o koheziji

Sporazum o koheziji nije sporazum u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje.

Njime se uspostavlja osnova za redoviti financijski doprinos Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Uniji kao dopuna mjerama Unije i država članica u području kohezije.

Sporazumom se utvrđuju parametri i pravila za određivanje financijskog doprinosa Švicarske. Razdoblja doprinosa definirat će se u skladu s primjenjivim višegodišnjim financijskim okvirom Unije. Predviđeno je da prvo razdoblje doprinosa traje od 1. siječnja 2030. do 31. prosinca 2036. Dopunit će se jednokratnom dodatnom financijskom obvezom za razdoblje od kraja 2024. do kraja 2029.

Na početku svakog razdoblja doprinosa stranke će morati sklopiti memorandum o razumijevanju u kojem se opisuju tematska područja u kojima se u tom razdoblju švicarski financijski doprinos može koristiti, npr.: uključiv ljudski i društveni razvoj, održiv i uključiv gospodarski razvoj, zelena tranzicija, demokracija i sudjelovanje ili migracije.

²¹ Uredba (EZ) br. 851/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o osnivanju Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (SL L 142, 30.4.2004.).

²² Uredba (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenog 2022. o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU (SL L 314, 6.12.2022., str. 26.).

U memorandumu o razumijevanju trebalo bi navesti i iznos financijskog doprinosa, određen na temelju pravila utvrđenih u sporazumu. Financijski doprinos Švicarske neće se prenositi u proračun Unije.

Memorandum o razumijevanju bit će temelj za sporazume o provedbi između Švicarske i država članica korisnica specifične za pojedinačne zemlje. Tim će se sporazumima utvrditi dodjela sredstava specifična za državu članicu, kao i njihova raspodjela među tematskim područjima, mjere potpore, strukture za upravljanje i kontrolu te primjenjivi uvjeti i nadležna tijela u dotičnoj državi članici.

Mehanizam za rješavanje sporova u okviru sporazuma ima zajedničke značajke, ali i razlike u odnosu na mehanizam uključen u sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje. S njima posebno dijeli skup zajedničkih odredaba o arbitražnom sudu. Međutim, on ne predviđa uključivanje Suda Europske unije. U slučaju sporova, kompenzacijske mjere za ispravljanje moguće neravnoteže mogu se poduzeti ili u okviru Sporazuma o koheziji ili u okviru bilo kojeg od sporazuma navedenih u Sporazumu o koheziji.

Sporazum o programima Unije

Sporazumom o programima Unije uspostavlja se pravni okvir za sudjelovanje Švicarske u programima Unije. Njime se utvrđuju uvjeti za izračun financijskih doprinosa pojedinačnim programima i njihovih administrativnih troškova te se jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese. Sporazumom se utvrđuju uvjeti mobilnosti osoba koje sudjeluju u provedbi tih programa Unije. Sadržava i odredbe o suspenziji sudjelovanja Švicarske u programima Unije i raskidu sporazuma.

Sporazumom se propisuje njegova privremena primjena s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2025. ako se potpiše prije 15. studenog 2025. s ciljem početka suradnje u područjima obuhvaćenima sporazumom na datum utvrđen za svaki program. Kad je riječ o sudjelovanju Švicarske u programu „EU za zdravlje”, taj datum povezan je s datumom stupanja na snagu Sporazuma o zdravlju.

Protokolom I. utvrđuju se uvjeti pridruživanja Švicarske sljedećim programima Unije:

- cjelokupni program *Obzor Europa* od 1. siječnja 2025.: Obzor Europa (2021. – 2027.)²³ ključni je program Unije za financiranje istraživanja i inovacija,
- program *Euratoma za istraživanje i osposobljavanja* od 1. siječnja 2025.: programi kojima se dopunjuje program Obzor Europa i koji su obuhvaćeni Ugovorom o Euratomu²⁴,
- program *Erasmus+* od 1. siječnja 2027.: Erasmus+ program je Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport²⁵,

²³ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

²⁴ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL L 167I, 12.5.2021., str. 81.).

- sve komponente *Digitalne Europe*, osim onih koje se odnose na kibernetičku sigurnost i poluvodiče, od 1. siječnja 2025.: Digitalna Europa program je Unije usmjeren na premošćivanje jaza između istraživanja u području digitalne tehnologije i uvođenja na tržište.

Protokol II. obuhvaća sudjelovanje Švicarske u Fuziji za energiju (F4E), Europskom zajedničkom poduzeću za ITER, osnovanom Odlukom Vijeća 2007/198/Euratom²⁶.

Protokol III. predviđa pridruživanje Švicarske posebnim dijelovima programa „EU za zdravlje”²⁷ povezanim s pripravnosću za krizne situacije koje obuhvaća Sporazum o zdravlju. Švicarska sudjeluje u programu „EU za zdravlje” od 1. siječnja godine koja slijedi nakon stupanja na snagu Sporazuma o zdravlju do kraja provedbe programa „EU za zdravlje” ili do kraja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., što god nastupi prije.

Sporazum o Agenciji za svemirski program

Sporazum o Agenciji za svemirski program nije sporazum u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje. U njemu se navode uvjeti pod kojima Švicarska ima pravo sudjelovati u radu Agencije Europske unije za svemirski program (EUSPA), osnovane Uredbom (EU) 2021/696²⁸.²⁹ Temelji se na sporazumu između EU-a i Švicarske iz 2014. o europskim programima satelitske navigacije. Sporazum o Agenciji za svemirski program predviđa da će ga stranke privremeno primjenjivati nakon njegova potpisivanja.

Sporazumom se utvrđuje švicarski financijski doprinos EUSPA-i primjenom istog ključa za uplatu doprinosa za izračun naknada za rad i sudjelovanje koji je utvrđen u sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje od 2028. Ovisno o datumu od kojeg će se sporazum privremeno primjenjivati, postotak operativne naknade na temelju kojeg će se izračunati naknade za sudjelovanje iznositi će 2 % za 2026. i 3 % za 2027. Od 2028. taj postotak bit će jednak postotku koji se koristi u drugim sporazumima kojima se predviđa sudjelovanje Švicarske u agencijama, odnosno 4 %.

Sporazum Švicarskoj omogućava i sudjelovanje u aktivnostima povezanim s drugim komponentama svemirskog programa, pored Galilea i Europskog geostacionarnog navigacijskog sustava (EGNOS), kako je utvrđeno u sporazumu iz 2014., ako je tako propisano protokolom uz Sporazum o programima Unije.

²⁵ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

²⁶ 2007/198/Euratom: Odluka Vijeća od 27. ožujka 2007. o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću (SL L 90, 30.3.2007., str. 58.).

²⁷ Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (SL L 107, 26.3.2021., str. 1.).

²⁸ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69.).

²⁹ Sporazum o suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane o europskim programima satelitske navigacije (SL L 15, 20.1.2014., str. 3.).

Sporazum uključuje standardni dodatak o pravima, imunitetima i povlasticama EUSPA-e te pravima, imunitetima i povlasticama njezina osoblja.

Protokol o parlamentarnoj suradnji

Protokolom o parlamentarnoj suradnji osniva se Zajednički parlamentarni odbor kao forum za dijalog i raspravu između zastupnika u Europskom parlamentu i Saveznoj skupštini Švicarske. Njegov je cilj unaprijediti zajedničko shvaćanje i tumačenje šireg odnosa EU-a i Švicarske, uključujući njegov mogući daljnji razvoj. Zajednički parlamentarni odbor mora se redovito obavješćivati o odlukama i preporukama zajedničkih odbora osnovanih na temelju bilo kojeg sporazuma koji čini dio širokog paketa. Može zatražiti sve relevantne informacije o provedbi bilo kojeg sporazuma u okviru širokog paketa i može strankama davati preporuke.

Zajednička izjava o uspostavi dijaloga na visokoj razini između Unije i Švicarske

Dijalog na visokoj razini koji će se uspostaviti ima sljedeće ciljeve:

- promicati zajedničko shvaćanje i suradnju u vezi s dogovorenim širokim bilateralnim paketom i mogući daljnji razvoj njihovih bilateralnih odnosa,
- raspraviti pitanja od zajedničkog interesa, posebno o sudjelovanju Švicarske na unutarnjem tržištu i mogućnostima za jačanje njihova partnerstva, i
- ocijeniti provedbu širokog bilateralnog paketa, rad zajedničkih odbora i mogući daljnji razvoj njihovih bilateralnih odnosa.

Tekstovi sporazuma i obavijesti

Tekstovi sporazuma i protokola podnose se Vijeću zajedno s ovim prijedlogom. Tekstovi zajedničkih izjava uz različite sporazume ili protokole podnose se zajedno s ovim prijedlogom, sa zajedničkom izjavom o uspostavi dijaloga na visokoj razini između Unije i Švicarske i dvjema jednostranim izjavama Švicarske u vezi sa Sporazumom o slobodnom kretanju osoba i Sporazumom o zdravlju.

U skladu s Ugovorima na Komisiji je da u ime Unije dostavi obavijesti predviđene u sporazumima i protokolima kako bi se izrazila suglasnost Unije da bude obvezana tim instrumentima.

Tablica 1. Pregled institucionalnih i drugih odredaba koje su zajedničke sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje i Sporazumu o zdravlju

Odredbe sporazuma	Istovjetne odredbe
Opće odredbe	– institucionalni ciljevi i/ili svrha sporazuma – priroda sporazuma i odnos protokola i sporazuma (u slučaju postojećeg sporazuma)
Prilagodba sporazuma pravnim aktima EU-a	– obveza Zajedničkog odbora da u sporazum integrira nove akte koje obuhvaća područje primjene sporazuma – sudjelovanje u izradi nacrtu pravnog akta („oblikovanje odluka”) i uključivanje pravnih akata u sporazum – ispunjavanje ustavnih obveza Švicarske
Tumačenje i primjena sporazuma	– ujednačeno tumačenje, djelotvorna i usklađena primjena te načela isključivosti – postupak u slučaju poteškoća s tumačenjem ili primjenom, kompenzacijske mjere i suradnja među jurisdikcijama
Ostale odredbe	– Zajednički odbor – financijski doprinosi Švicarske financiranju agencija i informacijskih sustava kojima ima pristup – postupanje s informacijama – spominjanja u pravnim aktima Unije: državnih područja i državljana država članica, stupanja na snagu i provedbe pravnih akata, adresata, prava i obveza država članica
Završne odredbe	– stupanje na snagu i provedba – izmjene i prestanak
Prilog o provedbi financijskog doprinosa Švicarske	– popis aktivnosti, tijela i informacijskih sustava – načini plaćanja – prijelazni aranžmani (prema potrebi)
Prilog/dodatak o arbitražnom sudu	– pisarnica i tajničke usluge arbitražnog suda – pokretanje postupka rješavanja sporova – sastav arbitražnog suda – arbitražni postupci – odluke arbitražnog suda
Dodatak o povlasticama i	– nepovredivost prostorija, zgrada i arhiva Agencije

imunitetima agencija	– oslobođenje od plaćanja poreza na imovinu, prihode te robu i usluge za službenu upotrebu – diplomatski status korespondencije i komunikacije – povlastice, imuniteti, oporezivanje i socijalno osiguranje dužnosnika obuhvaćenih Pravilnikom o osoblju
----------------------	--

Tablica 2. Odredbe o državnim potporama koje su zajedničke Sporazumu o električnoj energiji i protokolima o državnim potporama uz sporazume o zračnom i kopnenom prometu

Dio/poglavlje protokola ili priloga o državnim potporama	Istovjetne odredbe
Glavni tekst	– Ciljevi povezani s državnim potporama – odnos protokola s postojećim sporazumom (u slučaju postojećeg sporazuma) – državne potpore nespojive i kompatibilne sa sporazumom i postojeće potpore – nadzor, transparentnost, modaliteti suradnje i savjetovanja – Uključivanje pravnih akata – ratifikacija i stupanje na snagu, izmjene i prestanak
Prilog o izuzećima i pojašnjenjima	– mjere spojive s pravilnim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta
Prilog o općim i sektorskim aktima koji se primjenjuju u Uniji	– opći akti koji se primjenjuju na sve sektore, dopunjeni sektorskim pravilima specifičnima za područje obuhvaćeno predmetnim sporazumom

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA**o sklapanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217. u vezi s člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom i., člankom 218. stavkom 7. i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta¹,

budući da:

- (1) U skladu s Odlukom Vijeća [...] od [datum]² Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije potpisan je [datum], podložno njegovu kasnijem sklapanju, i privremeno se primjenjuje od [datum] do njegova stupanja na snagu.
- (2) U skladu s Odlukom Vijeća [...] od [datum]³ široki paket sporazuma potpisan je [datum], podložno njegovu kasnijem sklapanju. Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program privremeno se primjenjuje od [datum] do njegova stupanja na snagu.
- (3) Vijeće je 12. ožujka 2024.⁴ ovlastilo Komisiju da otvori pregovore sa Švicarskom Konfederacijom (dalje u tekstu „Švicarska”) o širokom paketu mjera koje se odnose na bilateralne odnose s tom zemljom, a koji obuhvaća sporazum o sudjelovanju Švicarske u programima Unije i sporazum koji čini osnovu za trajni doprinos Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika među regijama te institucionalne odredbe i odredbe o državnim potporama u sporazumima između Unije i Švicarske u područjima

¹ [Suglasnost] objavljena u SL L, [XXX].

² Odluka Vijeća (EU)../... o potpisivanju i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije.

³ Odluka Vijeća (EU)../... o potpisivanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom i o privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program.

⁴ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2024/995 od 12. ožujka 2024. o odobravanju otvaranja pregovora sa Švicarskom Konfederacijom o institucionalnim odredbama u sporazumima između Europske unije i Švicarske Konfederacije koji se odnose na unutarnje tržište, o sporazumu o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije te o sporazumu koji čini osnovu za trajni doprinos Švicarske Konfederacije koheziji Unije (SL L, 2024/995, 26.3.2024.).

povezanim s unutarnjim tržištem⁵ te, prema potrebi, posebne prilagodbe tih sporazuma. Vijeće je ovlastilo Komisiju i da otvori pregovore sa Švicarskom o novim sporazumima o električnoj energiji, zdravlju, sigurnosti hrane, sudjelovanju Švicarske u agencijama Europske unije za svemirski program Unije i za željeznice te o izmjeni Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prijevozu kako bi se omogućila kabotaža.

- (4) Komisija je u ime Unije u pregovorima dogovorila širok paket sporazuma koji uključuje protokole o institucionalnim odredbama, odredbama o državnim potporama i odredbama o izmjeni postojećih sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, protokol uz postojeći Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane, sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji, sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju, sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji, sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije, sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program, kao i protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji.
- (5) U institucionalnim protokolima utvrđuje se obveza Zajedničkog odbora da integrira sve akte iz prava Unije koji su obuhvaćeni sporazumima, kao i odredbe kojima se jamči da je Švicarska obvezana predmetnim pravilima. Ti protokoli osiguravaju ujednačeno tumačenje i primjenu svih sporazuma u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje i, ako primjena tih sporazuma uključuje pojmove iz prava Unije, njihovo tumačenje i primjenu u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije. U institucionalnim protokolima utvrđuje se i djelotvoran mehanizam za rješavanje sporova na temelju arbitraže, uključujući upućivanje Sudu Europske unije svih pitanja koja se odnose na pravo Unije, a proizlaze iz dotičnog predmeta. U slučaju nepridržavanja odluke arbitražnog suda, razmjerne kompenzacijske mjere mogu se donijeti na temelju predmetnog sporazuma ili bilo kojeg sporazuma u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.
- (6) Protokolima o izmjeni postojećih sporazuma uvode se nužne bitne izmjene u skladu s novim institucionalnim okvirom. Osim toga, u Protokolu o izmjeni uz Sporazum o zračnom prometu predviđena je uzajamna razmjena prava na kabotažu.
- (7) Protokolima o državnim potporama uz postojeće sporazume o zračnom i kopnenom prijevozu jamče se ravnopravni uvjeti za sudjelovanje Švicarske na unutarnjem tržištu u područjima obuhvaćenima tim sporazumima. Švicarska će primjenjivati materijalna i

⁵ Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu, Sporazum između Europske zajednice, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti, Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima, svi potpisani 21. lipnja 1999. (SL L 114, 30.4.2002., str. 1.).

postupovna pravila, uključujući nadzorne i provedbene mehanizme, istovjetna onima koja se primjenjuju u Uniji.

- (8) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima predviđa ažuriranje mehanizma za rješavanje sporova u okviru Sporazuma u skladu s ustaljenom praksom u trgovinskim sporazumima Unije.
- (9) Zasebnim protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima uspostavlja se zajednički prostor za sigurnost hrane, koji obuhvaća sve dimenzije prehrambenog lanca. Taj protokol uključuje institucionalne odredbe koje su zajedničke svim sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.
- (10) U novom Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji utvrđuju se pravila i uvjeti pod kojima Švicarska može sudjelovati na unutarnjem tržištu električne energije. Taj sporazum uključuje institucionalne odredbe koje su zajedničke svim sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, kao i pravila o državnim potporama koja su gotovo identična onima koja se primjenjuju u području zračnog i kopnenog prijevoza.
- (11) Novim Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju nastoji se ojačati suradnja između Unije i Švicarske u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju te se u njemu po analogiji primjenjuju institucionalne odredbe koje su zajedničke sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje. Taj je sporazum povezan sa sudjelovanjem Švicarske u Programu djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”).
- (12) Novim Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji uspostavlja se pravna osnova i utvrđuju parametri za redoviti financijski doprinos Švicarske, u okviru širokog paketa, smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Uniji. Taj sporazum uključuje mehanizam za rješavanje sporova; u slučaju nepridržavanja arbitražne odluke proporcionalne kompenzacijske mjere mogu se donijeti u bilo kojem sporazumu na koji se paket odnosi.
- (13) Novi Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije omogućit će Švicarskoj da sudjeluje u nekoliko programa Unije otvorenih za pridruživanje trećih zemalja: Obzoru Europa, programu Euratoma za istraživanja i osposobljavanje te programima ITER/F4E (Fuzija za energiju), Digitalna Europa, Erasmus+ i EU za zdravlje.
- (14) U novom Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program utvrđuju se uvjeti pod kojima Švicarska može sudjelovati u radu te agencije.
- (15) Identične odredbe u raznim institucionalnim protokolima i novim sporazumima osiguravaju financijski doprinos Švicarske troškovima informacijskih sustava i agencija u kojima sudjeluje.
- (16) Protokolom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji uspostavlja se Zajednički parlamentarni odbor kao forum za dijalog i raspravu između zastupnika u Europskom parlamentu i Saveznoj skupštini Švicarske s ciljem promicanja zajedničkog shvaćanja i tumačenja šireg odnosa između EU-a i Švicarske, uključujući njegov mogući daljnji razvoj.

- (17) Zbog znatnih izmjena sporazuma obuhvaćenih Odlukom 2002/309/EZ, Euratom Vijeća i Komisije⁶, članci od 2. do 6. te odluke i odgovarajući članci 3. odluka Vijeća 2011/51/EU⁷ i 2011/738/EU⁸ trebali bi se staviti izvan snage i zamijeniti ovom Odlukom, koja sadržava dosljedan i sveobuhvatan skup pravila o primjeni i provedbi relevantnih sporazuma u Uniji.
- (18) Primjereno je definirati načine zastupanja Unije u zajedničkim odborima i drugim tijelima osnovanima sporazumima i protokolima koji su predmet ove Odluke.
- (19) U skladu s člankom 218. stavkom 7. UFEU-a primjereno je ovlastiti Europsku komisiju da u ime Unije odobri skup precizno definiranih izmjena sporazuma i protokola koji su predmet ove Odluke, a koje se donose pojednostavnjenim postupkom ili koje donosi tijelo osnovano na temelju jednog od sporazuma ili protokola u skladu s odredbama tih sporazuma ili protokola. Sve ostale odluke koje donosi tijelo osnovano na temelju jednog od sporazuma ili protokola, a koje proizvode pravne učinke trebale bi se odobriti u ime Unije u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.
- (20) U tom je kontekstu potrebno utvrditi aranžmane za odlučivanje o stajalištima koja Unija treba zauzeti u okviru zajedničkih odbora i drugih tijela osnovanih sporazumima i protokolom u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje te Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju kako bi se zajamčilo da se pravni akti koje je Unija donijela u područjima obuhvaćenima tim sporazumima i protokolom uključe u te sporazume i taj protokol što prije nakon donošenja i prosljeđivanja Švicarskoj kako bi se zajamčila istodobna primjena tih pravnih akata u Uniji i Švicarskoj.
- (21) Kako bi se Uniji omogućilo brzo i djelotvorno poduzimanje radnji za zaštitu svojih interesa u skladu sa sporazumima i protokolima koji su predmet ove Odluke, primjereno je ovlastiti Europsku komisiju da donosi odluke o suspenziji primjene sporazuma i protokola, i to uvođenjem kompenzacijskih, zaštitnih, kriznih i suspenzivnih mjera te mjera za uravnoteženje u skladu s uvjetima utvrđenima u odgovarajućim odredbama sporazuma i protokola.
- (22) Kad je riječ o Sporazumu između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima, Europska komisija trebala bi i dalje donositi određene mjere potrebne za provedbu tog sporazuma.
- (23) Sporazumi i protokoli koji su predmet ove Odluke čine koherentnu cjelinu i u njima se utvrđuje struktura pojačanog i sveobuhvatnog partnerstva u raznim područjima obuhvaćenima Ugovorima na temelju odgovarajuće ravnoteže prava i obveza. Odluka o sklapanju tih sporazuma i protokola trebala bi se stoga temeljiti na materijalnoj pravnoj osnovi predviđenoj Ugovorom o funkcioniranju Europske unije za

⁶ Odluka Vijeća i Komisije 2002/309/EZ, Euratom o Sporazumu o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji od 4. travnja 2002. o sklapanju sedam sporazuma sa Švicarskom Konfederacijom (SL L 114, 30.4.2002., str. 1.).

⁷ Odluka Vijeća 2011/51/EU od 18. siječnja 2011. o potpisivanju Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, o izmjeni Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima (SL L 25, 18.1.2011., str. 3.).

⁸ Odluka Vijeća 2011/738 od 20. listopada 2011. o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zaštiti oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode te o izmjeni Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima (SL L 297, 16.11.2011., str. 1.).

pridruživanje koje uključuje uzajamna prava i obveze, zajedničko djelovanje i posebne postupke.

- (24) Sklapanje Sporazuma između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije u vezi s pitanjima obuhvaćenima Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju („Ugovor o Euratomu”) podliježe zasebnom postupku.
- (25) Zajednička izjava Europske unije i Švicarske Konfederacije o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske u ime Europske unije potpisana je u ime Unije [datum].
- (26) Trebali bi se odobriti sporazumi i protokoli koji su predmet ove Odluke i zajedničke izjave uz te sporazume i protokole,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

- 1. Odobravaju se sljedeći sporazumi i protokoli:
 - (a) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba⁹;
 - (b) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba¹⁰;
 - (c) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu¹¹;
 - (d) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu¹²;
 - (e) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu¹³;
 - (f) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika¹⁴;
 - (g) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;
 - (h) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika¹⁵;

⁹ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁰ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹¹ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹² Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹³ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁴ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁵ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

- (i) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti¹⁶;
 - (j) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti¹⁷;
 - (k) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima¹⁸;
 - (l) Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane¹⁹;
 - (m) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji²⁰;
 - (n) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju²¹;
 - (o) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji²²;
 - (p) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program²³;
 - (q) Protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji²⁴.
2. Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije odobrava se u vezi s pitanjima koja nisu obuhvaćena Ugovorom o Euratomu²⁵.

Članak 2.

- 1. Odobrava se Zajednička izjava o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske²⁶.
- 2. Odobravaju se sljedeće zajedničke izjave uz sporazume i protokole iz članka 1. ove Odluke:
 - (a) sljedeće zajedničke izjave uz protokol o izmjeni iz članka 1. točke (a) ove Odluke:²⁷

¹⁶ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁷ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁸ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

¹⁹ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

²⁰ Tekst sporazuma objavljen je u SL L, [XXX].

²¹ Tekst sporazuma objavljen je u SL L, [XXX].

²² Tekst sporazuma objavljen je u SL L, [XXX].

²³ Tekst sporazuma objavljen je u SL L, [XXX].

²⁴ Tekst protokola objavljen je u SL L, [XXX].

²⁵ Tekst sporazuma objavljen je u SL L, [XXX].

²⁶ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

²⁷ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

- Zajednička izjava o građanstvu Unije,
 - Zajednička izjava o sprečavanju i suzbijanju zlouporabe prava dodijeljenih Direktivom 2004/38/EZ,
 - Zajednička izjava o odbijanju socijalne pomoći i prekidu boravka prije stjecanja prava na stalni boravak,
 - Zajednička izjava o obavješćivanju o zapošljavanju,
 - Zajednička izjava o Konvenciji o priznavanju kvalifikacija,
 - Zajednička izjava o slobodnim radnim mjestima,
 - Zajednička izjava o zajedničkim ciljevima u pogledu slobode pružanja usluga do 90 radnih dana i osiguravanja prava upućenih radnika,
 - Zajednička izjava o djelotvornim sustavima kontrole, uključujući švicarski sustav dvostrukog izvršavanja,
 - Zajednička izjava o načelu jednake plaće za jednaki rad na istom radnom mjestu i o razmjernoj i odgovarajućoj razini zaštite upućenih radnika,
 - Zajednička izjava o sudjelovanju Švicarske u aktivnostima Europskog nadzornog tijela za rad,
 - Zajednička izjava o deklaratornom sustavu registracije pograničnih radnika,
 - Zajednička izjava o uključivanju dvaju pravnih akata EU-a u Prilog I. Sporazumu;
- (b) zajednička izjava uz protokol o državnim potporama iz članka 1. točke (e) ove Odluke²⁸;
- (c) zajednička izjava uz protokol o izmjeni iz članka 1. stavka 1. točke (f) ove Odluke²⁹;
- (d) zajednička izjava uz protokol o državnim potporama iz članka 1. točke (h) ove Odluke³⁰;
- (e) zajednička izjava uz sporazum iz članka 1. točke (m) ove Odluke³¹.

3. Vijeće prima na znanje sljedeće izjave Švicarske:

- (a) Izjavu Švicarske o mjerama koje će poduzeti u pogledu samozaposlenih osoba u kontekstu postupka obavješćivanja o kratkoročnim boravcima povezanim s poslom, koja je priložena protokolu o izmjeni iz članka 1. točke (a) ove Odluke³²;
- (b) Izjavu Švicarske Konfederacije o uključivanju institucionalnih elemenata po analogiji u Sporazum o zdravlju, koja je priložena sporazumu iz članka 1. točke (n) ove Odluke³³.

²⁸ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

²⁹ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

³⁰ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

³¹ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

³² Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

³³ Izjava je objavljena u SL L, [XXX].

Članak 3.

1. Komisija zastupa Uniju u zajedničkim odborima i u bilo kojem dodatnom zajedničkom tijelu osnovanom u skladu sa sljedećim sporazumima i sljedećim protokolom:
 - (a) Sporazumom između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;
 - (b) Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;
 - (c) Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;
 - (d) Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti;
 - (e) Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima;
 - (f) Protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane;
 - (g) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji;
 - (h) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju;
 - (i) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji;
 - (j) Sporazumom između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije;
 - (k) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program.
2. Kad Komisija zastupa Uniju u tijelima osnovanima na temelju sporazuma i protokola iz stavka 1., ona pravodobno obavještuje Vijeće o raspravama i ishodu sastanaka i o aktima donesenima na tim sastancima.
3. Svaka država članica može poslati jednog predstavnika koji će pratiti predstavnika Komisije kao dio delegacije Unije na sastancima zajedničkih odbora osnovanih na temelju sporazuma i protokola iz stavka 1.

Članak 4.

1. Komisija je ovlaštena donijeti stajalište Unije u zajedničkim odborima osnovanima na temelju sporazuma i protokola iz članka 3. stavka 1. u vezi sa sljedećim odlukama:
 - (a) odlukama o utvrđivanju uputa za postupanje s osjetljivim neklasificiranim podacima;
 - (b) odlukama o osnivanju radnih skupina ili stručnih skupina u skladu s:

- člankom 14. stavkom 7. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (a) ove Odluke,
 - člankom 21. stavkom 8. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (b) ove Odluke,
 - člankom 51. stavkom 7. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (c) ove Odluke,
 - člankom 10. stavkom 7. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (d) ove Odluke,
 - člankom 6. stavkom 7. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke,
 - člankom 11. stavkom 8. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - člankom 25. stavkom 8. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (g) ove Odluke,
 - člankom 19. stavkom 7. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (h) ove Odluke;
- (c) odlukama kojima se u sporazume integriraju pravni akti Unije, podložno potrebnim tehničkim prilagodbama, u skladu s:
- odgovarajućim člancima 5. stavcima 4. institucionalnih protokola uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke,
 - člankom 13. stavkom 4. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - člankom 27. stavkom 4. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (g) ove Odluke,
 - člankom 6. stavkom 4. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (h) ove Odluke;
- (d) odlukama o utvrđivanju popisa dodatnih odbora i drugih tijela u kojima sudjeluju švicarski stručnjaci ako je to potrebno kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje sporazuma ili protokola, a u skladu s:
- odgovarajućim člancima 4. stavcima 4. institucionalnih protokola uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke;
 - člankom 12. stavkom 4. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - člankom 26. stavkom 4. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (g) ove Odluke,
 - člankom 5. stavkom 4. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (h) ove Odluke;
- (e) odlukama o donošenju pravila o zaštiti osobnih podataka, poslovnoj tajni i legitimnim interesima povjerljivosti koja Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda mora poštovati pri objavi odluka arbitražnog suda u skladu s odgovarajućim člancima IV.2. stavcima 4. sljedećih sporazuma ili protokola:

- odgovarajućih dodataka institucionalnim protokolima uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke,
 - dodatka o arbitražnom sudu protokolu iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - odgovarajućih protokola o arbitražnom sudu uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka (e), (g), (h) i (i);
- (f) odlukama o donošenju i ažuriranju popisa dnevnih naknada te maksimalnog i minimalnog broja sati za koje arbitri mogu primati naknade, u skladu s odgovarajućim člancima VI.6. stavcima 2. sljedećih sporazuma ili protokola:
- odgovarajućih dodataka o arbitražnom sudu institucionalnim protokolima uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke,
 - dodatka o arbitražnom sudu protokolu iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - odgovarajućih protokola o arbitražnom sudu uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka (e), (g), (h) i (i) ove Odluke;
- (g) sljedećim odlukama na temelju sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (c) ove Odluke:
- odlukama o razlikovanju naknada koje se primjenjuju na kategorije teških teretnih vozila i određivanju ponderiranog prosjeka naknada iz članka 40. stavaka 2. i 3. sporazuma, u skladu s njegovim člankom 40. stavcima 2. i 5.,
 - odlukama o preispitivanju i ažuriranju najviših razina naknada utvrđenih u članku 40. stavku 3. sporazuma, u skladu s njegovim člankom 42. stavkom 2.,
 - odlukama o utvrđivanju administrativnih postupaka kojima se uređuje rad promatračke skupine za nadzor cestovnog, željezničkog i kombiniranog prometa u alpskoj regiji, kao i doprinos svake ugovorne stranke financiranju njezina rada, u skladu s člankom 45. stavcima 2. i 3. sporazuma,
 - odlukama koje se donose u skladu s člankom 46. stavcima 2. i 4. sporazuma,
 - odlukama u kontekstu sporazumnih zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnih poremećaja prometnih tokova preko Alpa koji dovode u pitanje postizanje ciljeva iz članka 30. sporazuma, u skladu s člankom 47. sporazuma,
 - odlukama o izmjeni priloga 5., 6., 8. i 9. sporazumu, u skladu s člankom 55. stavkom 3. sporazuma,
 - odlukama o utvrđivanju postupka za razmjenu informacija među nadležnim tijelima o prijevoznicima koji pružaju takve povremene usluge međunarodnog autobusnog prijevoza, u skladu s člankom 1. točkom 2.3. Priloga 7. sporazumu,
 - odlukama o dozvolama za pružanje usluga međunarodnog autobusnog prijevoza u situacijama opisanim u članku 4. Priloga 7. sporazumu, u skladu s člankom 4. stavcima 4. i 7. tog priloga;

- (h) sljedećim odlukama na temelju sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (d) ove Odluke:
- odlukama o utvrđivanju postupka za provedbu provjera iz članaka 7. i 8. sporazuma, u skladu člankom 10. stavkom 3. točkom (d) prvom i drugom alinejom sporazuma,
 - odlukama o priznavanju ili povlačenju tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja se osporavaju na temelju članka 8. sporazuma, u skladu s člankom 10. stavkom 3. točkom (e) trećom i četvrtom alinejom sporazuma,
 - odlukama o utvrđivanju postupka za zajedničke inspekcije usklađenosti koje provode imenovana tijela i čiji su uvjeti utvrđeni u članku 2. Priloga 4. sporazumu, u skladu s člankom 4. stavkom 3. Priloga;
- (i) odlukama na temelju sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke o:
- pitanjima koja se odnose na priloge od 7. do 10. i Prilog 12. sporazumu i njegove dodatke,
 - pitanjima koja se odnose na priloge od 4. do 6. i Prilog 11. sporazumu u prijelaznom razdoblju iz članka 32. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke;
- (j) odlukama o utvrđivanju odgovarajućih rješenja za izravnu razmjenu informacija između Komisije i švicarskih nadležnih tijela i relevantnih tijela u područjima u kojima je potreban brz prijenos informacija u skladu s:
- člankom 2. stavkom 2. Priloga 1. sporazumu iz članka 3. stavka 1. točke (d) ove Odluke,
 - člankom 40. stavkom 3. i člankom 41. stavkom 2. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (g) ove Odluke.

2. Za odluke koje proizvode pravne učinke, a koje donose zajednički odbori osnovani sporazumima ili protokolom iz članka 3. stavka 1., osim odluka iz stavka 1. ovog članka, stajališta koja će se zauzeti u ime Unije utvrđuju se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 218. stavku 9. UFEU-a.

Članak 5.

1. Svaku odluku Unije o poduzimanju sljedećih mjera donosi Komisija:
- (a) kompenzacijske mjere za nepravilnu primjenu instrumenata iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (i) ove Odluke s ciljem ispravljanja neravnoteža u skladu s:
- odgovarajućim člancima 11. institucionalnih protokola uz sporazume iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke,
 - člankom 21. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke,
 - člankom 33. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (g) ove Odluke,
 - člankom 16. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (h) ove Odluke, odnosno
 - člankom 17. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (i) ove Odluke;

- (b) mjere za ponovno uspostavljanje ravnoteže i privremeno ponovno uspostavljanje ravnoteže ako su zaštitne mjere koje je Švicarska poduzela na temelju sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (a) ove Odluke, namijenjene otklanjanju ozbiljnih gospodarskih ili socijalnih poteškoća prouzročenih primjenom sporazuma, stvorile neravnotežu između odgovarajućih prava i obveza na temelju sporazuma, u skladu s člankom 14.a stavcima 3. i 5. tog sporazuma;
- (c) sljedeće mjere na temelju sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (c) ove Odluke:
- jednostrane zaštitne mjere kojima se povećavaju naknade koje se primjenjuju na vozila u slučaju poteškoća s protokom cestovnog prometa preko Alpa i nedovoljnog iskorištavanja željezničkog kapaciteta Unije, s ciljem povećanja konkurentnosti željezničkog i kombiniranog prijevoza u odnosu na cestovni prijevoz, u skladu s člankom 46. tog sporazuma,
 - sporazumne zaštitne mjere u slučaju ozbiljnih poremećaja prometnih tokova preko Alpa koji dovode u pitanje postizanje ciljeva iz članka 30. sporazuma, u skladu s člankom 47. tog sporazuma,
 - krizne mjere za ponovnu uspostavu i održavanje prometnih tokova preko Alpa u slučaju ozbiljnih poremećaja zbog više sile, u skladu s člankom 48. tog sporazuma;
- (d) zaštitne mjere u slučaju da, u vezi s primjenom priloga 1., 2. i 3. sporazumu iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke, uvoz poljoprivrednih proizvoda podrijetlom iz Švicarske uzrokuje ili bi mogao uzrokovati ozbiljne poremećaje na zajedničkim poljoprivrednim tržištima Unije, u skladu s člankom 10. tog sporazuma;
- (e) privremene zaštitne mjere ako bi neispunjenje neke od obveza Švicarske iz priloga od 7. do 10. sporazumu iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke moglo ugroziti zdravlje ljudi ili umanjiti djelotvornost mjera za borbu protiv prijevara u skladu s člankom 26. Priloga 7., člankom 16. Priloga 8., člankom 9. Priloga 9. i člankom 5. Priloga 10. tom sporazumu;
- (f) mjere za suspenziju ili prekid sudjelovanja Švicarske u programima Unije u skladu s člankom 19. sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (j) ove Odluke;
- (g) mjere potrebne za osiguravanje cjelovitosti Unijina prostora za sigurnost hrane, kako je utvrđeno u članku 15. stavku 3. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke;
- (h) mjere za suspenziju sudjelovanja Švicarske u agencijama, informacijskim sustavima i drugim navedenim aktivnostima Unije kojima Švicarska ima pristup u skladu s:
- odgovarajućim člancima 13. stavcima 2. institucionalnih protokola iz članka 3. stavka 1. točaka od (a) do (d) ove Odluke,
 - odgovarajućim člankom 9. stavkom 2., člankom 49. stavkom 2. i člankom 25. stavkom 2. sporazuma i protokolom iz članka 3. stavka 1. točaka (f), (g) i (h) ove Odluke.

2. Komisija se savjetuje s Europskim parlamentom i Vijećem prije donošenja odluka iz stavka 1. točaka od (a) do (f). Ovisno o hitnosti, Komisija može odrediti rok u kojem Vijeće i Europski parlament mogu dati svoje mišljenje.

Članak 6.

1. Komisija donosi mjere potrebne za provedbu sporazuma iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke u vezi s:
 - provedbom carinskih koncesija utvrđenih u Prilogu 2. i Prilogu 3. sporazumu te izmjena i tehničkih prilagodbi potrebnih zbog izmjena kombinirane nomenklature i oznaka TARIC,
 - provedbom glave III. Priloga 7., članka 14. Priloga 8., Priloga 9., Priloga 10. i članka 3., 13. i 15. Priloga 12. sporazumu.
2. U prijelaznom razdoblju iz članka 32. protokola iz članka 3. stavka 1. točke (f) ove Odluke Komisija donosi mjere potrebne za provedbu priloga od 4. do 6. i Priloga 11. sporazumu iz članka 3. stavka 1. točke (e) ove Odluke.

Članak 7.

1. Članci od 2. do 6. Odluke 2002/309/EZ, Euratom stavljaju se izvan snage.
2. Članak 3. Odluke 2011/51/EU i članak 3. Odluke 2011/738 stavljaju se izvan snage.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

**IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG
PRIJEDLOGA**

**„PRIHODI” – ZA PRIJEDLOGE KOJI UTJEČU NA PRIHODOVNU STRANU
PRORAČUNA**

DIO I.: PROGRAMI UNIJE

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog Odluke Vijeća o sklapanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom.

2. PRORAČUNSKE LINIJE:

U dijelu I. detaljno se opisuje financijski učinak Sporazuma između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, na sudjelovanje Švicarske Konfederacije u programima Unije (dalje u tekstu „Sporazum o programima Unije”). U dijelu II. detaljno se opisuje financijski učinak sporazuma iz širokog paketa kojima se predviđa financijski doprinos Švicarske raznim agencijama i informacijskim sustavima.

• **Obzor Europa**

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

– 6 0 1 0 – Obzor Europa – Namjenski prihodi

Iznos predviđen u proračunu za dotičnu godinu:

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- cijeli članak 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76),
- cijeli članak 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03),
- cijeli članak 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70),
- cijeli članak 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03),
- cijeli članak 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02),
- članak 01 02 05;
- proračunska linija 20 XX Administrativni rashodi Europske komisije.

- **Erasmus+**

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 0 1 0 – Erasmus+ – Namjenski prihodi

Iznos predviđen u proračunu za dotičnu godinu:

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Cijeli članak Erasmus+ (naslov 2.: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)
- Erasmus+ (naslov 6.: 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).
- Proračunska linija 20 XX Administrativni rashodi Europske komisije

- **EU za zdravlje**

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- Naslov 6.: Prihodi, doprinosi i povrat koji se odnosi na politike Unije, poglavlje 6 1: Kohezija, otpornost i vrijednosti, članak 6 1 1: Oporavak i otpornost i stavka 6113 program „EU za zdravlje” – Namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećim linijama rashoda:

Proračunska linija	Naslov
06 01 05 73 – naslov 2.b	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo – Doprinos iz programa „EU za zdravlje”
06 01 05 01 – naslov 2.b	Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje”
06 06 01 – naslov 2.b	Program „EU za zdravlje”
20 02 01 01 – naslov 7.	Ugovorno osoblje
20 04 01 – Naslov 7.	Informacijski sustavi

- **Digitalna Europa**

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 0 2 2 – Program Digitalna Europa – Namjenski prihodi

Iznos predviđen u proračunu za dotičnu godinu: 19 296 000

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

02 01 30 01	Rashodi za potporu programu Digitalna Europa
02 01 30 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo – Doprinos iz programa Digitalna Europa
02 04 02 10	Program Digitalna Europa – Računalstvo visokih performansi
02 04 03 00	Program Digitalna Europa – Umjetna inteligencija
02 04 04 00	Program Digitalna Europa – Vještine
02 04 05 01	Program Digitalna Europa – Uvođenje
02 04 05 02	Program Digitalna Europa – Uvođenje/Interoperabilnost
Proračunska linija 20.XX.	Administrativni rashodi Europske komisije

3. FINANCIJSKI UČINAK¹

- ☐ Prijedlog nema financijski učinak
- ☐ Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode
- ☒ Prijedlog ima financijski učinak na namjenske prihode

Učinak je sljedeći:

• Obzor Europa

(U milijunima EUR, na tri decimale)

Linija prihoda	Učinak na prihode	Razdoblje od XX mjeseci počevši od dd/mm/gggg (ako je primjenjivo)	Godina N (2025.)
6 0 1 0	1 934,043	36 mjeseci počevši od 1.1.2025.	636,724

Stanje nakon djelovanja			
Linija prihoda	2025.	2026.	2027.
6 0 1 0	636,724	640,836	656,483

¹ Svi iznosi za 2026. i 2027. navedeni u ovom odjeljku okvirni su i odgovaraju najnovijim dostupnim procjenama.

Linija rashoda	2025.	2026.	2027.
Članci 01 01 01, 01 02 01, 01 02 02, 01 02 03, 01 02 04, 01 02 05	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

- Erasmus+**

(U milijunima EUR, na tri decimalne)

Linija prihoda	Učinak na prihode	Razdoblje od XX mjeseci počevši od dd/mm/gggg (ako je primjenjivo)	Godina N (2027.)
6 0 1 0	181,1	12 mjeseci počevši od 1.1.2027.	181,1

Linija prihoda	2027.
6 0 1 0	181,1

Linija rashoda	2027.
Članci: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

- EU za zdravlje**

(U milijunima EUR, na jednu decimalu)

Linija prihoda	Učinak na prihode ²	Razdoblje od 24 mjeseca počevši od 1.1.2026.	Godina N
----------------	--------------------------------	--	----------

² Iznos je procjena koja se temelji na formuli ili metodi definiranoj u odjeljku 4.

Članak 6113	47,738 ³	1.1.2026. ⁴	31.12.2027.
-------------	---------------------	------------------------	-------------

Linija prihoda	2026. ⁵	2027.
Članak 6113	23,869	23,869

(U milijunima EUR, na jednu decimalu)

Linija rashoda	Naslov	Dodijeljena sredstva za 2026.
06 01 05 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo – Doprinos iz programa „EU za zdravlje”	0,684
06 01 05 01	Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje”	0,292
06 06 01	Program „EU za zdravlje”	22,425
20 02 01 01	Ugovorno osoblje	0,234
20 04 01	Informacijski sustavi	0,234

• Digitalna Europa

(U milijunima EUR, na tri decimale)

Linija prihoda	Učinak na prihode	Razdoblje od XX mjeseci počevši od dd/mm/gggg (ako je primjenjivo)	Godina N (2025.)
6 0 2 2	59,875	36 mjeseci počevši od 1.1.2025.	19,296

Stanje nakon djelovanja

³ Ukupni iznos neznatno se razlikuje od ukupnog iznosa u tablici u nastavku zbog zaokruživanja godišnjih iznosa na jednu decimalu.

⁴ Švicarska sudjeluje u programu „EU za zdravlje” od 1. siječnja godine koja slijedi nakon stupanja na snagu Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju do kraja provedbe programa „EU za zdravlje” ili do kraja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., što god nastupi prije.

⁵ Iznos se temelji na omotnici za pripravnost na krize predviđenoj u programu rada za program „EU za zdravlje” za 2024.

Linija prihoda	2025.	2026.	2027.
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Linija rashoda	2025.	2026.	2027.
Članci	18,826	18,245	20,948
02 01 30			
02 04 02			
02 04 03			
02 04 04			
02 04 05			
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. MJERE ZA SPEČAVANJE PRIJEVARA

U skladu s člankom 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Komisija suzbija prijevare i sva druga nezakonita djelovanja koja su usmjerena protiv financijskih interesa Unije. Sprečavanje i otkrivanje prijevara stoga je opća obveza svih službi Komisije u okviru njihovih svakodnevnih aktivnosti koje uključuju korištenje resursa.

Svaka prijevarena ili nepravilnost koja uključuje sredstva Unije ima posebno negativan učinak na ugled Komisije i provedbu politika Unije. Trenutačna strategija Komisije za borbu protiv prijevara (CAFS) (COM(2019) 196) donesena je 29. travnja 2019. i zamijenila je strategiju iz 2011. To je dokument o politici u kojem se utvrđuju prioritete Komisije u borbi protiv prijevara za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. Glavni su ciljevi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći: 1. „dodatno poboljšati razumijevanje obrazaca prijevare, profila počinitelja prijevare i sustavnih slabosti povezanih s prijevarama koje utječu na proračun EU-a” (prikupljanje i analiza podataka) i 2. „optimizirati koordinaciju, suradnju i tijekove djelovanja u borbi protiv prijevara, posebno među službama i izvršnim agencijama Komisije” (koordinacija, suradnja i procesi). Strategija je popraćena akcijskim planom, koji je revidiran u srpnju 2023. i kojim se, kao i njegovim prethodnikom, nastoje ojačati svi dijelovi ciklusa borbe protiv prijevara: sprečavanje, otkrivanje, istraga i ispravljanje.

Vodeća su načela i ciljni standardi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći:

- nulta tolerancija na prijevare,
- borba protiv prijevara kao sastavni dio unutarnje kontrole,
- troškovna učinkovitost kontrola,
- profesionalni integritet i stručnost osoblja Unije,
- transparentno korištenje sredstava Unije,

- sprečavanje prijevare, posebno povećanje otpornosti programa potrošnje na prijevare,
- djelotvorni istražni kapaciteti i pravodobna razmjena informacija,
- brzo ispravljanje (uključujući povrat sredstava obuhvaćenih prijevarama i sudske/administrativne sankcije),
- dobra suradnja između unutarnjih i vanjskih dionika, posebno između Unije i odgovornih nacionalnih tijela te između odjela svih relevantnih institucija i tijela Unije,
- djelotvorna unutarnja i vanjska komunikacija o borbi protiv prijevare.

Članci od 11. do 14. Sporazuma o programima Unije sadržavaju detaljne odredbe o dobrom financijskom upravljanju, što uključuje i mjere za borbu protiv prijevare. Te se mjere trebaju primjenjivati horizontalno kako bi se osigurala zaštita financijskih interesa Unije u svim programima ili aktivnostima Unije obuhvaćenima budućim protokolima koje će potencijalno donijeti Zajednički odbor u okviru Sporazuma o programima Unije radi pridruživanja Švicarske Konfederacije nizu programa ili aktivnosti Unije. Primjenjuju se i na protokole jer su protokoli i prilozi njihov sastavni dio.

Člancima 11. i 12. sporazuma propisuju se potrebne pojedinosti i postupci te se tijelima (Europskoj komisiji ili drugim osobama koje Europska komisija ovlasti, što uključuje Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF), Europski revizorski sud i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)) omogućava neometano izvršavanje zadaća kako bi se zaštitili financijski interesi Unije. U provedbi programa ili aktivnosti obuhvaćenih protokolima uz Sporazum o programima Unije načelo ostaje nepromijenjeno: financijske interese Unije treba zaštititi proporcionalnim mjerama, uključujući mjere povezane sa sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istraživanjem nepravilnosti, uključujući prijevare, te s povratom izgubljenih, pogrešno isplaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava i, prema potrebi, primjenom administrativnih sankcija.

U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora potpuno surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti nužna prava i pristup Komisiji, OLAF-u i Revizorskom sudu i pobrinuti se da sve treće strane koje su uključene u izvršenje sredstava Unije dodijele ekvivalentna prava. Kako je izričito propisano člankom 11. stavkom 4. Sporazuma o programima Unije, preispitivanja i revizije mogu se provoditi i nakon privremene obustave primjene protokola ili prestanka primjene ili raskida sporazuma.

Sporazumom o programima Unije OLAF-u se omogućava da na državnom području Švicarske Konfederacije provodi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, subjekta iz Švicarske koji je stranka relevantnog sporazuma o financiranju ili treće strane koja je subjekt iz Švicarske i koja provodi sporazum o financiranju na temelju ugovora, u skladu s relevantnim sporazumom o financiranju i drugim primjenjivim ugovorima i u mjeri u kojoj je to njima propisano. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske Konfederacije Europska komisija i OLAF moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

Preglede i revizije mogu provoditi službenici Unije, posebno službenici Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje za to ovlasti Europska komisija. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske Konfederacije Europska komisija ili druge osobe koje je Europska komisija ovlastila moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

Švicarska tijela u skladu s primjenjivim instrumentima međunarodne suradnje surađuju s tijelima Unije ili država članica nadležnima za istragu i progon kaznenih djela koja utječu na

financijske interese Unije, uključujući podizanje optužnice protiv navodnih počinitelja i sudionika navedenih kaznenih djela. Zahtjevi podneseni u skladu s primjenjivim instrumentima međunarodne suradnje mogu uključivati, ovisno o slučaju, zahtjeve podnesene u vezi s istragama ili kaznenim progonima koje provodi EPPO. To omogućava suradnju s EPPO-om kako je propisano Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima.

Nadalje, Sporazumom o programima Unije propisuje se djelotvoran mehanizam za osiguravanje izvršenja odluka Komisije na državnom području Švicarske Konfederacije.

5. OSTALE NAPOMENE

Metoda izračuna financijskog doprinosa Švicarske Konfederacije za sve programe Unije definirana je u članku 7. o financijskim uvjetima dopunjenom člancima 8. i 9. Sporazuma i u Prilogu I. Sporazumu o financijskim provedbenim odredbama.

Kad je riječ o programu „EU za zdravlje”, procijenjena raspodjela doprinosa pridružene zemlje proračunskim linijama programa temelji se na relativnom udjelu svake proračunske linije u proračunu programa u proračunu EU-a (odobrena sredstva C1, na temelju financijskog programiranja za razdoblje 2021. – 2027., uključujući procijenjena dodatna sredstva iz novčanih kazni – članak 5. višegodišnjeg financijskog okvira). Okvirni iznos doprinosa pridružene zemlje služit će i za pokrivanje decentraliziranih administrativnih troškova (vanjsko osoblje / ostali rashodi za upravljanje).

DIO II.:
AGENCIJA EUROPSKE UNIJE ZA SVEMIRSKI PROGRAM

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom.

2. PRORAČUNSKJE LINIJE:

U dijelu II. detaljno se opisuje financijski učinak Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program (dalje u tekstu „Sporazum”). U dijelu I. detaljno se opisuje financijski učinak Sporazuma između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, na sudjelovanje Švicarske Konfederacije u programima Unije. U dijelu III. opisuje se financijski učinak drugih sporazuma iz širokog paketa kojima se predviđa financijski doprinos Švicarske raznim agencijama i informacijskim sustavima.

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 04 10 01 – Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA) – vanjski namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 04 10 01 – Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA) – izglasani proračun.

3. FINANCIJSKI UČINAK⁶

- ☐ Prijedlog nema financijski učinak
- ☐ Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode
- ☒ Prijedlog ima financijski učinak na namjenske prihode

⁶ Svi iznosi za 2026. i 2027. navedeni u ovom odjeljku okvirni su i odgovaraju najnovijim dostupnim procjenama.

Učinak je sljedeći:

(U milijunima EUR, na tri decimale)

Linija prihoda	Učinak na prihode	Razdoblje od XX mjeseci počevši od dd/mm/gggg (ako je primjenjivo)	Godina N (2026.)
04 10 01	4 098 115	24 mjeseca počevši od 1.1.2026.	4 098 115

Linija prihoda	2026.	2027.
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Linija rashoda	2026.	2027.
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. MJERE ZA SPEČAVANJE PRIJEVARA

U skladu s člankom 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Komisija suzbija prijevare i sva druga nezakonita djelovanja koja su usmjerena protiv financijskih interesa Unije. Sprečavanje i otkrivanje prijevara stoga je opća obveza svih službi Komisije u okviru njihovih svakodnevnih aktivnosti koje uključuju korištenje resursa.

Svaka prijava ili nepravilnost koja uključuje sredstva Unije ima posebno negativan učinak na ugled Komisije i provedbu politika Unije. Trenutačna strategija Komisije za borbu protiv prijevara (CAFS) (COM(2019) 196) donesena je 29. travnja 2019. i zamijenila je strategiju iz 2011. To je dokument o politici u kojem se utvrđuju prioriteti Komisije u borbi protiv prijevara za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. Glavni su ciljevi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći: 1. „dodatno poboljšati razumijevanje obrazaca prijevare, profila počinitelja prijevare i sustavnih slabosti povezanih s prijevarama koje utječu na proračun EU-a” (prikupljanje i analiza podataka) i 2. „optimizirati koordinaciju, suradnju i tijekove djelovanja u borbi protiv prijevara, posebno među službama i izvršnim agencijama Komisije” (koordinacija, suradnja i procesi). Strategija je popraćena akcijskim planom, koji je revidiran u srpnju 2023. i kojim se, kao i njegovim prethodnikom, nastoje ojačati svi dijelovi ciklusa borbe protiv prijevara: sprečavanje, otkrivanje, istraga i ispravljanje.

Vodeća su načela i ciljni standardi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći:

- nulta tolerancija na prijevare,
- borba protiv prijevara kao sastavni dio unutarnje kontrole,
- troškovna učinkovitost kontrola,
- profesionalni integritet i stručnost osoblja Unije,

- transparentno korištenje sredstava Unije,
- sprečavanje prijevare, posebno povećanje otpornosti programa potrošnje na prijevare,
- djelotvorni istražni kapaciteti i pravodobna razmjena informacija,
- brzo ispravljanje (uključujući povrat sredstava obuhvaćenih prijevarama i sudske/administrativne sankcije),
- dobra suradnja između unutarnjih i vanjskih dionika, posebno između Unije i odgovornih nacionalnih tijela te između odjela svih relevantnih institucija i tijela Unije,
- djelotvorna unutarnja i vanjska komunikacija o borbi protiv prijevare.

Članak 11. Sporazuma o Agenciji za svemirski program i Prilog III. sporazumu o sudjelovanju Švicarske u EUSPA-i sadržavaju detaljne odredbe o financijskim sredstvima u vezi sa švicarskim sudionicima u aktivnostima Agencije za svemirski program, što uključuje i mjere za borbu protiv prijevare. U Prilogu III. navode se potrebne pojedinosti i postupci te se tijelima omogućava besprijekorno izvršavanje zadaća kako bi se zaštitili financijski interesi Unije (Europska komisija ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, što uključuje Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF) i Europski revizorski sud. Financijski interesi Unije trebaju se zaštititi razmjernim mjerama, uključujući mjere koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti, uključujući prijevare, mjere koje se odnose na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, mjere koje se odnose na izricanje administrativnih sankcija.

U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora potpuno surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti nužna prava i pristup Komisiji, OLAF-u i Revizorskom sudu i pobrinuti se da sve treće strane koje su uključene u izvršenje sredstava Unije dodijele ekvivalentna prava. Kako je izričito propisano člankom 11. stavkom 4. Sporazuma o Agenciji za svemirski program, preispitivanja i revizije mogu se provoditi i nakon suspenzije primjene protokola, prestanka primjene ili otkaza sporazuma.

Sporazumom o Agenciji za svemirski program OLAF-u se omogućava da na državnom području Švicarske Konfederacije provodi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, subjekta iz Švicarske koji je stranka relevantnog sporazuma o financiranju ili treće strane koja je subjekt iz Švicarske i koja provodi sporazum o financiranju na temelju ugovora, u skladu s relevantnim sporazumom o financiranju i drugim primjenjivim ugovorima i u mjeri u kojoj je to njima propisano. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske Konfederacije Europska komisija i OLAF moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

Preglede i revizije mogu provoditi službenici Unije, posebno službenici Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje za to ovlasti Europska komisija. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske Konfederacije Europska komisija ili druge osobe koje je Europska komisija ovlastila moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

Švicarska tijela u skladu s primjenjivim instrumentima međunarodne suradnje surađuju s tijelima Unije ili država članica nadležnima za istragu i progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, uključujući podizanje optužnice protiv navodnih počinitelja i sudionika navedenih kaznenih djela. Zahtjevi podneseni u skladu s primjenjivim instrumentima međunarodne suradnje mogu uključivati, ovisno o slučaju, zahtjeve podnesene u vezi s istragama ili kaznenim progonima koje provodi EPPO. To omogućava suradnju s

EPPO-om kako je propisano Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima.

Nadalje, Sporazumom o Agenciji za svemirski program propisuje se djelotvoran mehanizam za osiguravanje izvršenja odluka Komisije na državnom području Švicarske Konfederacije.

5. OSTALE NAPOMENE

Godišnji financijski doprinos Švicarske financiranju EUSPA-e bit će u obliku zbroja operativnog doprinosa s jedne strane i naknade za sudjelovanje s druge strane, kako je definirano u članku 4. Sporazuma o Agenciji za svemirski program i Prilogu I. tom sporazumu.

Operativni doprinos temeljit će se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Švicarske po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama. BDP-i koji će se primjenjivati bit će najnoviji raspoloživi na dan 1. siječnja godine u kojoj će se izvršiti godišnje plaćanje kako je odredio Statistički ured Europske unije (EUROSTAT), uzimajući u obzir Sporazum o suradnji u području statistike⁷. Ako se taj sporazum prestane primjenjivati, BDP Švicarske onaj je koji se utvrdi na temelju podataka Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD).

Operativni doprinos izračunat će se primjenom ključa za uplatu doprinosa na godišnji izglasani proračun Unije predviđen u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije za predmetnu godinu. Svi referentni iznosi temeljit će se na odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

Godišnja naknada za sudjelovanje predstavlja postotak godišnjeg operativnog iznosa. Godišnja naknada za sudjelovanje ima sljedeće vrijednosti:

- 2026.: 2 %
- 2027.: 3 %
- 2028. i daljnjih godina: 4 %.

Svi financijski doprinosi Švicarske ili plaćanja Unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vršit će se u eurima.

Europska komisija Švicarskoj upućuje pozive za dodjelu sredstava koja odgovaraju doprinosu Švicarske. Švicarska plaća iznos naveden u pozivu za osiguravanje sredstava najkasnije 45 dana nakon primitka poziva za osiguravanje sredstava.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Švicarskoj se od datuma dospijeća obračunavaju zatezne kamate na nepodmireni iznos. Na potraživanja koja na datum dospijeća nisu podmirena obračunava se stopa koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Europske unije, a koja je na snazi prvog kalendarskog dana mjeseca u kojem iznos dospijeva, ili 0 %, ovisno o tome što je više, uvećano za 3,5 postotnih bodova.

⁷ Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike (SL L 90, 28.3.2006., str. 2.).

DIO III.

OSTALE AGENCIJE I INFORMACIJSKI SUSTAVI

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog Odluke Vijeća o sklapanju širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom.

2. PRORAČUNSKE LINIJE:

U dijelu III. detaljno se opisuje financijski učinak sporazuma u širokom paketu kojima se predviđa financijski doprinos Švicarske raznim agencijama i informacijskim sustavima, osim Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program. Financijski učinci potonjeg sporazuma te Sporazuma između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske u programima Unije detaljno su opisani u dijelovima I. i II. Izvještaja o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga.

.

U skladu sa sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, Sporazumom o zdravlju i Sporazumom o Agenciji za svemirski program Švicarska će financijski doprinijeti proračunu Unije za upravljanje i rad agencija i tijela, informacijskih sustava i drugih aktivnosti kojima ima pristup na temelju tih sporazuma. Skup standardnih financijskih modaliteta dogovoren je i uključen u specifične sporazume. Oni se ne odnose na sporazume o sudjelovanju Švicarske u Agenciji Europske unije za svemirski program odnosno u programima Unije.

Detaljan opis financijskih modaliteta uključen je u odjeljak 5. ovog dokumenta.

Informacijski sustavi kojima će Švicarska dobiti pristup i financijski doprinijeti u skladu s dogovorenim financijskim modalitetima su sljedeći:

- Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) uspostavljena Uredbom (EU) 2016/589,
- elektronička razmjena informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI) uspostavljena Uredbom (EZ) br. 883/2004 i Uredbom (EZ) 987/2009,
- moduli Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI), uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1024/2012, u vezi s upućivanjem radnika, uslugama, stručnim kvalifikacijama, europskom strukovnom iskaznicom, reguliranim profesijama i jedinstvenim digitalnim pristupnikom,
- informacijski sustav EudraGMDP o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu, uspostavljen Direktivom 2004/27/EZ,
- portal EUROPHYT, uspostavljen Direktivom Komisije 94/3/EZ od 21. siječnja 1994.,
- sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF), uspostavljen Uredbom (EZ) br. 178/2002;

- platforma za sanitarno i fitosanitarno certificiranje (TRACES), uspostavljena Uredbom (EU) 2017/625.
- informacijski sustav za bolesti životinja (ADIS), uspostavljen Uredbom (EU) 2020/2002,
- baza podataka Unije, uspostavljena Direktivom (EU) 2018/2001, o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

Agencije kojima će Švicarska dobiti pristup i morati financijski doprinijeti u skladu s dogovorenim financijskim modalitetima su sljedeće:

- Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC), uspostavljen Uredbom (EZ) br. 851/2004,
- Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA), uspostavljena Uredbom (EZ) br. 178/2002,
- agencija Europske unije za suradnju regulatora električne energije (ACER), osnovana Uredbom (EU) 2019/942.

Zadržat će se alternativni izvori financiranja ako trenutačno postoje. Ako se ta situacija promijeni tijekom životnog ciklusa sporazuma, trebali bi se primjenjivati standardni financijski modaliteti. Riječ je o sljedećim informacijskim sustavima i agencijama:

- TACHOnet, uspostavljen Uredbom (EU) br. 165/2014 i Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/68,
- sustav ranog upozorenja i odgovora (EWRS), uspostavljen Uredbom (EU) 2022/2371,
- Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA), uspostavljena Uredbom (EU) 2018/1139,
- Zajednički informacijski sustav o socijalnoj zaštiti (MISSOC).

Kako bi se uzelo u obzir da Švicarska neće imati pristup aktivnostima Agencije za suradnju energetske regulatora (ACER) koje nisu obuhvaćene područjem primjene Sporazuma o električnoj energiji, njezin godišnji operativni doprinos ACER-u izračunat će se na temelju godišnjeg referentnog iznosa koji odgovara 85 % iznosa godišnjeg izglasanog proračuna Unije predviđenog u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije.

U okviru trenutačnog VFO-a (2021. – 2027.) neće biti potreban doprinos Švicarske za financiranje EWRS-a u skladu s prethodno navedenim financijskim modalitetima. Umjesto toga, njezin doprinos pokrit će se doprinosima financiranju ECDC-a i programa „EU za zdravlje” jer su to dva izvora financiranja EWRS-a u okviru trenutačnog VFO-a.

Točan učinak doprinosa Švicarske na proračun ne može se utvrditi u trenutku sastavljanja ovog dokumenta jer će Švicarska početi doprinositi tek nakon stupanja na snagu predmetnih sporazuma, a njihovo stupanje na snagu ovisi o švicarskom ispunjavanju ustavnih obveza. Taj postupak može trajati nekoliko godina, što bi moglo značiti da sporazumi neće stupiti na snagu za vrijeme tekućeg višegodišnjeg financijskog okvira.

Budući da će se dogovorenim aranžmanima financiranja stvoriti opetovani tok prihoda za proračun Unije, a standardnim odredbama stvorit će se model za doprinose Švicarske upravljanju i radu bilo koje dodatne agencije ili informacijskog sustava kojima će Švicarska u budućnosti dobiti pristup, ipak je važno prikazati kako bi financijski modaliteti mogli utjecati na proračun. Navedeni iznosi primjenjuju financijske modalitete na proračun za 2024., koji su

poslužili kao referentni podaci tijekom pregovora o aranžmanima financiranja i načinima plaćanja.

- **Informacijski sustavi**

Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES)

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- R 6 1 2 0 – Europski socijalni fond plus – Namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećim linijama rashoda (poglavlje/članak/stavka):

Članak 07 02 04 – ESF+ – Tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI) i

- Članak 07 10 09 – Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA): rashodi povezani s platformom EURES

Elektronička razmjena informacija o socijalnom osiguranju (EESSI)

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 1 2 0 – Europski socijalni fond plus – Namjenski prihodi
- R 6 6 3 0 – Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti i druga djelovanja

Prihodi će se namijeniti sljedećim linijama rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 07 02 04 – ESF+ – Tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI);
- Stavka 07 20 03 01 – Slobodno kretanje radnika, koordinacija sustava socijalne sigurnosti i mjere za migrante, uključujući migrante iz trećih zemalja”

Informacije o unutarnjem tržištu (IMI)

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 00 03 00 – Program jedinstvenog tržišta – Namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Stavka 03 01 01 01 – Rashodi za potporu Programu jedinstvenog tržišta (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 6 2

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 10 03 01 – Doprinos Unije Europskoj agenciji za lijekove

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 60 30

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 03 02 06 – Doprinos visokoj razini zdravlja i dobrobiti ljudi, životinja i bilja

Baza podataka Unije, uspostavljena Direktivom (EU) 2018/2001

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 06 08 – Ostali doprinosi i povrati – Namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- 02 20 04 02 – Potporne aktivnosti za europsku energetska politiku i unutarnje energetska tržišta

• **Agencije**

Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 6 2

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 06 10 01 – Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti

- Članak 06 10 02 – Europska agencija za sigurnost hrane

Agencija Europske unije za suradnju energetska regulatora (ACER)

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka):

- 6 06 08 – Decentralizirane agencije – Namjenski prihodi

Prihodi će se namijeniti sljedećoj liniji rashoda (poglavlje/članak/stavka):

- Članak 02 10 06 – Agencija Europske unije za suradnju energetska regulatora (ACER)

3. FINANCIJSKI UČINAK

- ☐ Prijedlog nema financijski učinak
- ☐ Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode
- ☒ Prijedlog ima financijski učinak na namjenske prihode

Učinak je sljedeći:

- Informacijski sustavi**

Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES)

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
R 6 1 2 0	999 897

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
R 6 1 2 0	999 897
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
07 02 04	999 897
07 10 09	

Elektronička razmjena informacija o socijalnom osiguranju (EESSI)

Linije prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
R 6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
R6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
07 02 04	227 136
07 20 03 01	

Informacije o unutarnjem tržištu (IMI)

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 00 03 00	96 346

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 00 03 00	96 346
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
Stavka 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 6 2	6 525

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 6 2	6 525
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
6 10 03 01	6 525

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 0 3 0	727 804

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 0 3 0	727 804
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
Članak 03 02 06	727 804

Baza podataka Unije, uspostavljena Direktivom (EU) 2018/2001

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 06 08	875 000

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 06 08	875 000
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
02 20 04 02	875 000

- **Agencije**

Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC)

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 6 2	3 670 862

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 6 2	3 670 862
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
Članak 06 10 01	3 670 862

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
6 6 2	7 755 340

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 6 2	7 755 340
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
Članak 06 10 02	7 755 340

Linija prihoda	Učinak na godišnje prihode (procjena za 2024.)
06 06 08	981 805

Stanje nakon djelovanja	
Linija prihoda	Procijenjeni godišnji prihodi
6 06 08	981 805
Linija rashoda	Procijenjeni godišnji rashodi
02 10 06	981 805

4. MJERE ZA SPEČAVANJE PRIJEVARA

U skladu s člankom 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Komisija suzbija prijevare i sva druga nezakonita djelovanja koja su usmjerena protiv financijskih interesa Unije. Sprečavanje i otkrivanje prijevara stoga je opća obveza svih službi Komisije u okviru njihovih svakodnevnih aktivnosti koje uključuju korištenje resursa.

Svaka prijava ili nepravilnost koja uključuje sredstva Unije ima posebno negativan učinak na ugled Komisije i provedbu politika Unije. Trenutačna strategija Komisije za borbu protiv prijevara (CAFS) (COM(2019) 196) donesena je 29. travnja 2019. i zamijenila je strategiju iz 2011. To je dokument o politici u kojem se utvrđuju prioriteti Komisije u borbi protiv prijevara za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. Glavni su ciljevi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći: 1. „dodatno poboljšati razumijevanje obrazaca prijevare, profila počinitelja prijevare i sustavnih slabosti povezanih s prijevarama koje utječu na proračun EU-a” (prikupljanje i analiza podataka) i 2. „optimizirati koordinaciju, suradnju i tijekove djelovanja u borbi protiv prijevara, posebno među službama i izvršnim agencijama Komisije” (koordinacija, suradnja i procesi). Strategija je popraćena akcijskim planom, koji je revidiran u srpnju 2023. i kojim se, kao i njegovim prethodnikom, nastoje ojačati svi dijelovi ciklusa borbe protiv prijevara: sprečavanje, otkrivanje, istraga i ispravljanje.

Vodeća su načela i ciljni standardi strategije Komisije za borbu protiv prijevara iz 2019. sljedeći:

- nulta tolerancija na prijevare,
- borba protiv prijevara kao sastavni dio unutarnje kontrole,
- troškovna učinkovitost kontrola,
- profesionalni integritet i stručnost osoblja Unije,

⁸ Na temelju godišnjeg referentnog iznosa koji odgovara 85 % iznosa godišnjeg izglasanog proračuna Unije predviđenog u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama EU-a.

- transparentno korištenje sredstava Unije,
- sprečavanje prijevare, posebno povećanje otpornosti programa potrošnje na prijevare,
- djelotvorni istražni kapaciteti i pravodobna razmjena informacija,
- brzo ispravljanje (uključujući povrat sredstava obuhvaćenih prijevarom i sudske/administrativne sankcije),
- dobra suradnja između unutarnjih i vanjskih dionika, posebno između Unije i odgovornih nacionalnih tijela te između odjela svih relevantnih institucija i tijela Unije,
- djelotvorna unutarnja i vanjska komunikacija o borbi protiv prijevare.

5. OSTALE NAPOMENE

Godišnji financijski doprinos Švicarske financiranju informacijskih sustava i agencija bit će u obliku zbroja operativnog doprinosa s jedne strane i naknade za sudjelovanje s druge strane.

Operativni doprinos temeljit će se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Švicarske po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama. BDP-i koji će se primjenjivati bit će najnoviji raspoloživi na dan 1. siječnja godine u kojoj će se izvršiti godišnje plaćanje kako je odredio Statistički ured Europske unije (EUROSTAT), uzimajući u obzir Sporazum o suradnji u području statistike⁹. Ako se taj sporazum prestane primjenjivati, BDP Švicarske onaj je koji se utvrdi na temelju podataka Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD).

Operativni doprinos za agencije izračunat će se primjenom ključa za uplatu doprinosa na godišnji izglasani proračun Unije predviđen u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije za predmetnu godinu. Operativni doprinos za informacijske sustave i druge aktivnosti izračunat će se primjenom ključa za uplatu doprinosa na relevantni proračun za predmetnu godinu kako je utvrđeno u dokumentima za izvršenje proračuna (kao što su programi rada ili ugovori). Svi referentni iznosi temeljit će se na odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

Godišnja naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg operativnog doprinosa.

Svi financijski doprinosi Švicarske ili plaćanja Unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vršit će se u eurima.

Europska komisija Švicarskoj će najkasnije 16. travnja financijske godine dostaviti sljedeće informacije u vezi sa sudjelovanjem Švicarske:

- iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u godišnjem proračunu Unije predviđene u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije za predmetnu godinu za svaku agenciju i iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u odnosu na izglasani proračun Unije za predmetnu godinu za relevantni proračun informacijskih sustava;
- iznos naknade za sudjelovanje;

⁹ Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike (SL L 90, 28.3.2006., str. 2.).

- kad je riječ o agencijama, u godini N+1 iznose proračunskih obveza za odobrena sredstva za preuzimanje obveza odobrena u godini N za odgovarajuće proračunske subvencijske linije Unije u vezi s godišnjim proračunom Unije predviđenim u odgovarajućim proračunskim subvencijskim linijama Unije za godinu N.

Na temelju svojeg nacрта proračuna Europska komisija dostavlja procjenu prethodno navedenih informacija što je prije moguće, a najkasnije do 1. rujna financijske godine.

Europska komisija Švicarskoj upućuje pozive za dodjelu sredstava koja odgovaraju doprinosu Švicarske za svaku agenciju, informacijski sustav i druge aktivnosti u kojima Švicarska sudjeluje. Švicarska iznos naznačen u tom pozivu za uplatu sredstava uplaćuje najkasnije 60 dana od upućivanja poziva za uplatu.

U svakom pozivu za osiguravanje sredstava Švicarska može izvršiti zasebne uplate za svaku agenciju, informacijski sustav ili drugu aktivnost.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Švicarskoj se od datuma dospijeća obračunavaju zatezne kamate na nepodmireni iznos.

Na potraživanja koja na datum dospijeća nisu podmirena obračunava se stopa koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Europske unije, a koja je na snazi prvog dana mjeseca u kojem iznos dospijeva, ili 0 %, ovisno o tome što je više, uvećano za 3,5 postotnih bodova.